THE LITHUANIAN WEEKLY
LITHUANIAN NEWS

Entered as second-class matter November 30, 1942, at the Post Office of Pittsburgh, Pa., under the Act of March 3, 1789.

Publisher: Lithuanian Roman Catholic Literary Society, Inc.

Leidėjas: Lietuvių R. Katalikų Literatūros Draugija, Inc.

Redakcijos ir administracijos adresas: 2211 Sarah St. Pittsburgh 3, Pa. Telefonas: HEmlock 1-3121

Lietuvių Žinios

C03428

METAI (VOL.) XIV | Kaina 5 Centai | PITTSBURGH 3, PA., KETVIRTADIENIS, 1950 LIEPOS (JULY) 13 D. | Telefonas: HEmlock 1-3121 | NO. 28

Atgyja Jungtinės Tautos

Kai gegužės mėnesį Jungtinių Tautų Generalinis Sekretorius Trygve Lie važinėjo po Europos sostines, rodydamas valdovams alyvos šakelę, su kuria atsidūrė net tarp Kremlio sienų, visi žvirbliai čirškėjo, kad bolševikuojantis norvegas rūpinasi įsigyti palankumo, kad vėl būtų išrinktas sekretorium. Ir tai buvo tikra tiesa, nes Jungtinių Tautų organizacija jau buvo prigyvenusi savo amžiaus galą. Niekas netikėjo, kad JT galėtų įgyti balsą, kurio paklausytų ne tik silpnieji, bet ir galiūnai.

Jungtinių Tautų organizacijos amžius neilgas: šių metų birželio 26 d. jai vos sukako penkeri metai. Įsteigta ji tik karui pasibaigus, kada amerikiečiai tikėjo sovietų draugyste ir strimagalviais demobilizavo savo armiją ir namų pasiilgusius karius vežė atgal visais turimais laivais. Tuo tarpu Maskva, vis dar laikydama per savo agentus ružavus akinius prie aukštų Washingtono pareigūnų akių, iš užimtų kraštų gabeno ne karius, bet sugrobtą turtą.

San Francisco mieste gimusi JT organizacija tarp daugelio visokių komisijų, sudarė nuolatos posėdžiaujantį organą saugumo reikalams, kurį pavadino Saugumo Taryba. Tarybą sudaro vienuolika narių, kurių tarpe penki nuolatiniai su teise pasakyti veto, jeigu dėl kurio daiyko nesutinka su daugumos nuomone. Tie penki nuolatiniai yra: Anglija, Jungtinės Amerikos Valstybės, Kinija, Prancūzija ir Sovietų Sąjunga.

Jau pačiame pirmame visuotiniame JT susirinkime, kuris įvyko 1946 m. sausio mėn., paaiškėjo, kad Sovietų nuomonė daugeliu svarbių klausimų yra skirtinga nuo kitų ir kad sutartinas darbas bus vargiai įmanomas. Ir juo toliau, juo labiau didėjo priešingumas. Toki svarbūs dalykai, kaip nusiginklavimas, atominių ginklų kontrolė, tarptautinės milicijos sudarymas buvo sovietų boikotuojami.

Ir Saugumo Taryboje, kur tik buvo paliečiami sovietams nemalonūs dalykai, visur rusai naudojo veto. Per palyginti trumpą laiką sovietai yra panaudoję 43 veto, tai reiškia, tiek kartų jie nesutiko su daugumos nuomone ir nutarimai nebuvo priimti.

Pagaliau, šių metų sausio mėn., kai Kinijoje susidarė komunistiškoji vyriausybė, Sovietai pareikalavo, kad iš JT organizacijos būtų pašalintas tautinės Kinijos atstovas, kurio vyriausybę dar daug kas pripažįsta, ir būtų priimtas raudonųjų atstovas. Saugumo Taryba pirmoji susidūrė su šiuo reikalavimu. Kai daugumas atmetė rusų reikalavimą, rusų atstovas pareiškė, kad nedalyvaus tolimesniuose posėdžiuose, kol ten neatsisės raudonųjų kinų atstovas. Su panašiais pareiškimais rusai išėjo ir iš daugelio kitų komisijų.

Toks vienų atgesys visiškai paralyžiavo JT darbą ir maža buvo vilčių, kad toji organizacija gali ką nors gero padaryti. Belieka tik arba vykdyti tai, ko rusai nori, ar dirbti be jų. Esamose sąlygose dirbti be rusų neįmanoma, nes kol kas tik jie viska trukdo ir pasaulio taikai gresia nuolatinis pavojus. JT yra bejėgis priversti rusus laikytis daugumos nutarimų. Dėl to ir JT organizacijos tolimesnis buvimas yra beprasmiškas. Ir dauguma į JT žiūrėjo kaip į mirštančią organizaciją.

Moderniškoji medicina mirštančiam ligoniui dar vartoja beveik paskutinę pagalbą, tai kraujo įleidimą (transfūziją). Tokios transfūzijos reikia ir JT, bet iš kur imti to kraujo, daug kam buvo neaišku. Kai kas mėgino siūlyti operaciją — išmesti rusus ir sudaryti naują sąjungą, kai kas siūlė panaikinti veto, kai kas siūlė nuolaidas Maskvai, priimant raudonuosius kinus. Bet ir patys siūlytojai netikėjo, kad jų receptai atgaivintų mirštančią organizaciją.

Reikia tad griebtis dar moderniškesnio medicinos bandymo veiklumo ir sąmonės netekusiems ligoniams,— tai trenksmo (vad. shock'o). Ir tas trenksmas tikrai atsirado visai netikėtai. Jis subildėjo gan toli nuo pagrindinių JT nervų, bet pataikė į pačią širdį. Tai Korėjos karas, kur Maskvos diriguojami šiaurėiečiai užpuolė pietų Korėjos respubliką, Jungtinių Tautų sukurtą ir globojamą.

Saugumo Taryba tuč tuojau susirinko posėdžio ir nutarė ginti užpultus pietų korėjiečius, apkaltindama šiauriečius ir reikalaudama sustabdyti karo veiksmus bei pasitraukti į savo teritoriją. Neturėdama savo karinių jėgų, Saugumo Taryba kreipėsi į visus JT narius, kviesdama ginti užpultuosius. Pirmosios pagalbos ranką ištiesė Jungtinės Amerikos Valstybės, prie jų jungėsi Anglija, Australija ir Naujoji Zelandija, siūlydamos savo jūrų ir oro laivynų pajėgas Jungtinėms Tautoms. Karinę pagalbą pasiūlė Kanada, Olandija ir Tautinė Kinija. JT žygį parėmė Indija, Pakistanas bei visa Lotynų Amerikos sąjunga. Taigi, bemaž du trečdaliai JT narių iš karto palaikė Saugumo Tarybos atsišaukimą. JT remiančių skaičius jau prašoko du trečdaliu visų narių ir vis auga.

Nors ir daug kam išrodo, kad pietų Korėjos pusėje kariauja JAV, o šiaurės pusėje Sovietai, vienok teisiniu atžvilgiu užpultąją pusę gina Jungtinės Tautos, kurias šiam veiksmui pažadino Korėjos trenksmas ir korėjiečių kraujas.

Pirmą kartą JT stojo silpnojo pusėn. Pirmą kartą savo istorijoje jos griebėsi ginklo ginti savo principams ir pasaulio taikai atstatyti. Ar toji taika bus tikrai atstatyta, ar bus užkurtas pasaulinis karas, tai jau kitas klausimas. Kol kas tėra aišku, kad Jungtinių Tautų organizacija įeina į naują veikimo fazę, kuri gal bus daug efektingesnė, negu leidimas naudoti savo tribūną bolševikiškai propagandai ir pasaulio rimties trukdymui.

Beveik pusę metų nedalyvaudami JT darbuose dėl raudonųjų kinų, rusai prakišo labai didelį mūšį tose pačiose Jungtinėse Tautose. Saugumo Tarybos posėdyje, į kurį jie buvo kviečiami, jie būtų galėję panaudoti savo veto ir JT organizacija būtų turėjusi daug vargo, kol būtų suradusi būdą užpultiesiems ginti. Sovietiškoji Rusijos meška, trenkdama Jungtinių Tautų durimis, skaudžiai sau prisivėrė leteną. **P. K.**

KARO METO SUVARŽYMAI

Siekiant ginti pietų Korėjos, Amerika įsivėlė į karą, kuris gali nesiriboti vien Korėjos plotais. Su laiku jis gali plisti ir plisti ir virsti pasauliniu karu. Tai, žinoma, nėra jokia naujiena nė staigmena Amerikai, kuri ryžtasi visam kam, kad tik sustabdytų komunizmo plitimą, ar geriau pasakius, rusų imperijos augimą. Nors Korėjos karo [illegible] parėmė Jungtinės Tautos, [illegible] jo visas sunkumas gula ant Amerikos pečių. Tas pat bus, jei šis karas išvirs į pasaulinį.

Senovės romėnai sakydavo, kad inter arma silent musae — karo metu mūzos tyli. Tai reiškia, kad tada sustodavo kultūrinio gyvenimo kūryba ir dainiai nekurdavo meilės dainų, nė muzikai nevirpindavo arpos stygų. Mūsų laikų karai reikalauja dar daugiau. Ne tik aptyla mūzos, bet ir visas žmonių gyvenimas keičiasi, taikindamasis prie baisaus karo dievaičio. O tas godus dievaitis išskečia savo sparnus ne tik ant žygiuojančių armijų, bet ir ant visos jų šalies, grąsindamas moterims ir kūdikiams lygiai kaip ir kariams. Karas virsta visuotiniu, įtraukdamas į savo sūkurį visus.

Karo visuotinumas reikalauja visas krašto jėgas ir visus išteklius sutelkti į vieną tikslą: nugalėti priešą. Dėl to kariaujančių kraštų vadovybės imasi žygių tvarkyti gamybą, pramonę, ūkį, darbą, maistą taip, kad kuo geriausiai patarnautų karo reikalams. Kitais žodžiais tariant, valdžia suvaržo privatinę iniciatyvą ir atskirų piliečių norus bei patogumus, kurie netarnauja karui.

JAV karo vadovybė jau seniau yra numačiusi, kas reikėtų daryti karui ištikus ir yra paruošusi tam tikrą įstatymo projektą, kuris tuč tuojau krašte įvestų specialius gamybos, darbo, atlyginančio kainų ir visokių gėrybių paskirstymo patvarkymus. Ateinančio karo metu numatoma krašte įvesti daug daugiau suvaržymų, negu jų buvo praėjusiame kare. Verta tad susipažinti, kaip visa tai atsilieps į atskiro žmogaus gyvenimą ir į visą krašto ūkį.

Amerikos pramonė šiuo metu yra beveik pasiekusi viršūnę. Kai kurios šakos, kaip plieno, elektros ir medžio, yra prašokusios karo meto gamybą, kitos, kaip petrolio, anglies, vario, aliuminijaus bei dirbtinės (sintetinės) gumos yra kiek sumažėjusios, bet [illegible] scant, labai lengvai padidinamos [illegible] bartinis Korėjos karas gali būti vedamas su dabartiniais ištekliais ir turimais ginklais. Tik viena kita pramonės šaka gali būti kiek padidinta. Tai, žinoma, daug neatsilieptų į civilinių gyventojų reikalavimus.

Tačiau, jei karas kiek nusitęs ar prasiplės, pirmoje eilėje bus jaučiama gasolino, padangų (tires) ir kitų panašių dalykų stoka. O tai jau ves prie didesnio ar mažesnio racionavimo. Dirbtinės gumos gaminimas, kuris po karo labai sumažėjo, jau plečiamas ir jau įsakyta paleisti į darbą iki šiol stovėjusius tris gana didelius fabrikus. Jų veikimas pareikalaus daug medžiagų, kurios iki šiol buvo naudojamas plastinių dalykų gaminimui.

Bet tai tėra tik dalinė vienos ar kitos rūšies medžiagos stoka ir jos sumažėjimas civiliniams reikalams. Platesniam karui ištikus, pagal įstatymo

(Nukelta į 2 pusl.)

PO DVIEJŲ KARO SAVAIČIŲ

Nors nuo Korėjos karo pradžios jau praėjo dvi savaitės, tačiau nieko specialiai svarbaus ligšiol neįvyko. Daugelio su tam tikru neramumu lauktas trečiasis pasaulinis karas taip pat neįsiliepsnojo. Tačiau visą pasaulį kiek stebina faktas, jog **amerikiečių ir kitų valstybių aktyvus įsijungimas į karo veiksmus nė kiek nesustabdė komunistų veržimosi.** Praeitos savaitės būvyje jie vėl stipriai pasistūmė pirmyn, užimdami svarbų Suwon miestą, kuriame amerikiečiai buvo įsitaisę savo būstinę. Šiuo metu amerikiečiai savo būstinę yra nukėlę į Taejon miestą, nuo kurio frontas paskutiniais pranešimais tėra už 30 mylių.

Nors ir lėto komunistų slinkimo pirmyn nesulaikė ir amerikiečių pėstininkų daliniai, kurie pirmą susirėmimą su komunistais turėjo liepos 5 d. Tas faktas visiškai suprantamas, nes šiaurės korėjiečiai į frontą metė stiprius tankų ir lėktuvų junginius.

Gen. McArthuro vyr. štabo pranešimu komunistai visu frontu sustiprino savo karines pajėgas ir **ruošiasi naujai ofenzyvai.** Tačiau nesnaudžia ir amerikiečiai, kurie gen. McArthuro įsakymu kelis kartus stipriai bombardavo komunistų užfrontę ir Šiaurės Korėjos sostinę Pyongyangą.

Praeitos savaitės būvyje **svarbių nutarimų įvyko ir Korėjos diplomatinėje kovoje.** Visų pirmiausia savo griežtais sprendimais pasaulį nustebino **Jungtinių Tautų Organizacija,** kuri amerikiečių iniciatyva, pirmą kartą savo, tiesa, trumpoje istorijoje, pradėjo aktyviai tvarkyti pasaulio reikalus. Žinoma, tuo Jungtinės Tautos smarkiai sutvirtino savo poziciją, kuri ypač paskutiniu laiku buvo labai susvyravusi. Nė kiek nemenkesnės svarbos yra ir paskutinis JT Saugumo Tarybos nutarimas, kuris Rusijai, žinoma, nedalyvaujant, buvo priimtas septyniais balsais prieš nulį. Juo Saugumo Taryba (1) pakartotinai prašė savo narius padėti amerikiečiams ginti Pietų Korėją; (2) pageidavo, kad Jungtinės Amerikos Valstybės paskirtų vyriausią fronto vadą (juo jau yra paskirtas Japonijos nugalėtojas **gen. McArthuras**); (3) leido visų valstybių daliniams kovojantiems prieš komunistinius Korėjos užpuolikus naudoti Jungtinių Tautų vėliavą ir (4) pageidavo, kad Jungtinės Amerikos Valstybės pranešdinėtų Jungtinėms Tautoms apie bendras pastangas išlaikyti taikai, konkrečiai apie Korėjos įvykius.

Iš tokio griežto JT nusiteikimo reikia daryti išvadą, jog jos dės visas pastangas, kad **Korėjos konfliktas baigtųsi teisinga pergale.** Kad šis šaltojo karo karštasis konfliktas išvirstų į trečiąjį pasaulinį karą, atrodo neįtikėtina ir kaip tik dėl griežtos Jungtinių Amerikos Valstybių ir Jungtinių Tautų laikysenos. **Kad Korėjos konfliktas įskeltų trečiojo didžiojo karo ugnį netiki ir genialusis paskutiniojo karo laimėtojas Winstonas Churchillis.** Jis neseniai ragino Vakarų pasaulį, atstūmus komunistus, vėl tartis su sovietais, kurie jo manymu dabar bus nuolaidesni.

Pagaliau atrodo, jog ir pats Kremlius, kuris daugelio įsitikinimu nėra šiuo metu dar pasiruošęs trečiajam karui, pastebėjo, jog Korėjos mūšį pralaimėjo ir dabar stengiasi sveikas iš savo išsikastos duobės išlysti. Bijodamas, kad karas neišsiplėstų, jis gali aplinkiniais keliais jį nutraukti, nes niekas kitas tik Stalinas jį ir sukūrė. To pačio tikslo greičiausiai siekia ir griežtas Kremliaus reikalavimas, kad Saugumo Taryba įsakytų Jungtinėms Amerikos Valstybėms nutraukti mūšius Korėjoj. Tačiau iš kitos pusės paslaptimi lieka ir Višinskio misija, nes jo šiuo metu Maskvoj nėra. Spėjama, jog jis tariasi su komunistinės Kinijos ir Indokinijos vadais Korėjos klausimu.

Tačiau ir **Amerika jau galutinai atsisakė snaudimo politikos.** Eventualiu atveju nenorėdama būti nepasiruošusi, Amerika yra parengusi planus ir įgaliojusi krašto apsaugos ministeriją **šaukti vyrus karinei prievolei atlikti.** Pirmiausiai bus imami viengungiai vyrai, nuo 19 iki 26 metų amžiaus, kurie dar netarnavo JAV kariuomenėje. Spėjama, jog bus pašaukta 635.000 vyrų. Tačiau pagal paskutinius pranešimus kiek, kada ir ar išviso bus imama lieka paslaptis.

A. E.

SAVAITĖS ŽINIOS TRUMPAI

° Rumunijoj dar vis vykdomas komunistų partijos valymas. Ligšiol iš komunistų partijos išmesta per 100.000 nelojalių komunistų.

° Portugalijos teismas nagrinėja septynių kaltininkų bylą. Jie kaltinami ruošimuisi nužudyti Portugalijos premjero.

° Iš kelių vietų pranešama, jog prie Persijos ir Jugoslavijos sienų vyksta dideli sovietų kariuomenės judėjimai.

° Iš Lake Success pranešama, jog Kinų komunistai yra pasiryžę užimti Formozos salą, nežiūrint amerikiečių laivų, kurie šiuo metu salą saugoja.

° Per pirmutines 10 dienų Korėjos karo fronte žuvo 22 amerikiečių ir 22 komunistų lėktuvai.

° JAV gynybos departamentas karinei prievolei atlikti pašaukė 20,000 vyrų. Jie turės praeiti apmokymą ir greičiausiai bus laikomi vietoje.

° Amerikiečiams dar vis nesiseka sulaikyti komunistų veržimosi Korėjoj. Komunistai puola stambiomis masėmis, ginkluoti moderniškais ginklais ir tankais.

Liūdesio šešėlis Šv. Metų džiaugsme

Italų "Il Quotidiano" dienraštis prisimena pavergtą Lietuvą

Šv. Petro šventė šiemet, kaip ir kitais metais, Romoje atšvęsta su didelėmis iškilmėmis. Dešimtys tūkstančių žmonių aplankė šią dieną Apaštalų Kunigaikščio baziliką; praėjo pro liturginiais rūbais aprengtą Šventojo bronzinę statulą; bučiavo į jau nubučiuotą stovylos koją. Katalikiškieji Romos laikraščiai negailėjo vietos šiai šventei paminėti ir jos iškilmėms aprašyti. Katalikų Akcijos organas "Il Quotidiano" vedamajame šv. Petro šventės [illegible] deliu Šv. Metų pasisekimu, kurio liūdininkais esame. Laikraštis pastebi, jog jau dabar maldininkų skaičius yra prašokęs, bet kokį kitų jubiliejų rekordų. Tačiau toliau tas pats laikraštis pastebi, jog šis džiaugsmas nėra pilnas; jis yra atmieštas gilaus skausmo, žinant, kad milijonams kitų tikinčiųjų yra uždarytas kelias atvykti į Romą jubiliejiniams atlaidams gauti. Mums skausmas pripildo širdį, tęsia toliau laikraštis, kai mes prisimenam Lenkijos, Vengrijos, Čekijos, Slovakijos ir Lietuvos katalikus. "Gežinė" užtvara nepasikelia nei per milimetrą. Ir šitai, sušunka laikraštis, nėra taikos veiksnys, bet veikiau priespaudos ir beatodairinės netolerancijos išdava. Laikraštis straipsnį baigia šiais žodžiais: "Prie vaišių stalo šeimų šventėse parengiamos vietos ir nesantiems. Eidami šiuo papročiu, Šv. Metų būvyje, mes rezervuojame ir pagerbiame tuščias vietas skirtas Rytų Europos katalikams, juos prisimindami ir žadindami viltį jų atžvilgiu".

TIESOS ŽODIS IŠ KALĖJIMO

CIP agentūra šiomis dienomis paskelbė nesenai gautą vieno suimto Vengrijos vienuolio iš Szeged, kuris yra kalinamas Vac, laišką. Jame tarp kitko rašoma: "Kalėjimas, pančiai, sunkūs darbai mūsų nebaugina. Mes žinome, kad visas katalikiškasis pasaulis, o ypač Šv. Tėvas drauge su mumis smerkia žvėriškus komunistų vartojamus metodus kovoje su visokia asmeniška ir socialine laisve. Mačiau savo konfratrų sukrūvintų nuo mušimo; mačiau, kaip kitiems buvo spiaudoma į veidą; mačiau kaip dar kiti buvo priversti žiūrėti į begėdiškiausius kareivių su moterimis atliekamus veiksmus. Tai tikras moralinis iškrypimas.., šventvagystė... Mes trokštame, — rašo toliau minimas kankinys, — kad visi pasaulio kunigai būtų tvirtai apsisprendę visomis priemonėmis kovoti prieš komunizmą. Reikia sakyti žmonėms, reikia šaukti iš žemai ir iš aukštai, reikia įspėti visus, kad neitų į jokį susitarimą su komunistais, nes šis visada ir visame yra melagis ir apgavikas".

"BAISUSIS BIRŽELIS" ŠVENTOJE ŽEMĖJE

Jeruzalė, Jordanas (LAIC). Birželio 15 d. 8 val. ryto kanauninkas Stan. Pietruszka atlaikė pamaldas už Lietuvą ir lietuvius prie 3-čiosios stacijos altoriaus — toje vietoje, kur Kristus parpuolė su kryžiumi. Po pamaldų, prie altoriaus atidaryta ir pašventinta lenta: aukštutinėje dalyje yra žalvarinė Lietuvos sienų (taip primenančių širdį) figura, kurios vidury sidabrinis Vytis, o aukščiau Vyties ir žemiau iškalti žodžiai: "Jezau Gelbėk Lietuvą 1940 — 1950". Žemutinėje dalyje lietuvių ir anglų kalbomis ant medinės lentos išraižyti žodžiai: "Pabusk Pasaulio Sąžine, 1940 m. birželio mėn. 15 d. bolševikinė Rusija okupavo Lietuvą, katalikiškąją Pabaltijo tautą. Ligi 1950 m. bolševikinė Rusija išžudė ir Sibiran ištrėmė apie 1,000,000 lietuvių". Aukščiau lentos pakabintas Aušros Vartų Mergelės paveikslas, kurį padovanojo Marijona Ažubalis.

Po pamaldų, svečiai lankė Genocido Parodą, kurią suorganizavo LAIC ir "Draugo" korespondentas Pranas Rupeika. Pamaldose dalyvavo ir parodą lankė Romos katalikų, graikų, armėnų ir maronitų patriarchai arba jų vikarai, ir apie dvylika įvairių tautybių kunigų. Taipgi dalyvavo Senojo Miesto burmistras ir kariuomenės atstovas.

LIETUVA EUROPOS SĄJUDY

London. (LAIC) — Birželio 17 d. Europos Sąjūdžio posėdy Lietuvą atstovavo V. Balickas ir Dr. Stasys Bačkis.

Posėdy paaiškėjo, kad Politinių Studijų Komisijos paruoštas projektas rekomendacijų Patariamajam Seimui ir Rytų Europos Politikos Metmenys buvo pagaminti dar prieš priimant Baltijos Valstybes į Sąjudį ir todėl tų valstybių reikalai nefiguravo. Nutarta sekančioje projektų laidoje šį reikalą atitaisyti.

Ukrainiečių ir baltgudžių priėmimo klausimas rastas dar "perankstyvu". Taipgi nusistatyta plėsti Tiesos Skelbimo aparatą, kad pasiektų ir tiksliai informuotų pavergtų kraštų gyventojus apie įvykius svetur. Nutarta priimti albaniečius į Sąjudį, ir atidaryti nuolatinį sekretariatą Strasburge.

Lietuvių Europos Sąjudžio delegacijai kol kas pirmininkavo Vacys Sidzikauskas. Centras ir ateityje pasiliks prie VL IKo, betgi numatoma sudaryti sekretariato skyrius Londone, Paryžiuje ir kitur.

LIETUVIŲ ŽINIOS
Savaitinis Laikraštis
Leidžia
Lietuvių R. Katalikų Literatūros Draugija, Ink.
2211 Sarah St., Pittsburgh 3, Pa.
Tel. HEmlock 1-3121

LITHUANIAN NEWS
Weekly Publication
Issued by the
Lithuanian Roman Catholic Literary Society, Inc.
2211 Sarah St., Pittsburgh 3, Pa.
Tel. HEmlock 1-3121

Jungt. Valstybėse metams.....$3.00
Jungt. Valstybėse pusmečiui.... 1.50
Užsieny metams 4.00
Užsieny pusmečiui 2.00

Skelbimų kainos sulig susitarimo

Subscription Rates:
In U. S. A., one year.....$3.00
In U. S. A., six months..... 1.50
Other countries, one year..... 4.00
Other countries, six months.... 2.00

Advertising rates on application

Entered as second-class matter November 30, 1942, at the Post Office at Pittsburgh, Pa., under the Act of March 3, 1879.

JT ATSIGAVO

Korėjos karas be savo blogųjų pusių kai kąm davė progos sutvirtinti savo pozicijas. Tuo ypač pasinaudojo Jungtinės Amerikos Valstybės, kurios savo politika Azijoj buvo visiškai susikompromitavusios ir JT organizacija, kuri buvo likusi tik juoko objektu. Korėjos karui iškilus JT atsistojo visiškai ant bedugnės krašto: mirt ar gyvent. Tačiau šį kartą jos netik nemirė, bet dar sustiprino savo poziciją. Savo griežtu nusistatymu komunistų atžvilgiu jos vėl atgavo nors šiek tiek pasitikėjimo. Vakarų bloko valstybės, priklausančios JT pagaliau pamatė, jog organizacija, kurioje veikia veto teisė (žinoma, tarptautinių nusikaltėlių piktnaudojama) negali ilgai ir svarbiausia sėkmingai veikti. Jau patys JT pagrindai buvo klaidingi. Todėl ir jų visas veikimas buvo paremtas tik žodžiais ir jokios didesnės įtakos neturinčiomis rezoliucijomis. Korėjos karas iš tikrųjų privertė JT veikti. Priešingu atveju jos būtų turėję kapituliuoti.

Tačiau JT be JAV būtų tos kapituliacijos keliu ir nuėjusios. Gi JAV lygiai kaip ir JT kitaip pasielgti negalėjo. Užleisti komunistams Korėją reiškia prarasti prestižą visam pasaulyje. O pagaliau po Korėjos būtų sekęs Iranas, Vokietija, Jugoslavija ir t.t. Tuo būdu būdama priversta ginti Korėją, Amerika ir sustiprino JT autoritetą.

Amerika pasimoko

Jei Korėjos konfliktas JT sustiprino, tai Ameriką jis galutinai išgydys nuo pasitikėjimo komunistais. JAV ligšiol rusus pažino tik kaip "draugus", šiandien jiems tenka juos matyti kaip priešus. Ir tai yra amerikiečiams pats skaudžiausias patyrimas. Visi šiandieniniai amerikiečių pralaimėjimai tik rodo, jog amerikiečiai dar nevisiškai pažinojo buvusius savo draugus. Korėjos karas galiausiai jiems visiškai atidarys akis. JAV dabar pamatė, jog su rusais netik jokio susitarimo negali būti, tačiau neapsimoka net tartis. Kai JAV visą laiką savo jėgas ir energiją eikvojo pastoviai ir ilgalaikei taikai užtikrinti sovietai savo satelitus tuose karuo. Ir šiandien pasirodė katrie gudriau elgėsi. Amerikiečiai dar kartą tapo užklupti nepasiruošę ir todėl už tą klaidą turi mokėti savo karių gyvybėmis. Reikia tikėti, jog tai bus paskutinė klaida, nes toliau tokias klaidas kartoti reiškia rizikuoti savo tautos ir valstybės laisvę.

KARO METO SUVARŽYMAI

(Atkelta iš 1 pusl.)

projektą, kuris gali būti kongrese nubalsuotas per kelias minutes bus įvestos atmainos, kurias tuč tuojau pajus kiekvienas Amerikos gyventojas.

Dauguma dirbtuvių, kurios dabar gamina tik civiliniam vartojimui reikalingus dalykus, tuojau bus priverstos dirbti tik karui ir tą, ko valdžia pareikalaus. Tas reiškia, kad nauji automobiliai, televizijos aparatai, šaldytuvai, elektriniai prietaisai, baldai, švelnūs nylon ir daugelis kitų dalykų sustos plaukę į rinką.

Per praėjusį karą nekontroliuojama prekyba dabar bus suvaržyta ir kiekvienas pardavėjas turės valdžiai parodyti turimų prekių išteklius ir pardavinėti tik pagal leidimus. Pirmoj eilėj bus racionuojamas maistas, gasolinas, guma, drabužiai, oda, cigaretės. Kainos bus nustatytos ir kontroliuojamos. Algos ir uždarbiai bei nuomos bus užšaldytos. Niekas ateinančio karo metu negalės neteisėtai pasipelnyti bei pralobti, nes nebus leidžiama pirkti "real estatų", bus uždrausta namų statyba ir bankai negalės duoti paskolų.

Kad žmones apsaugotų nuo pagundos supirkinėti nebūtinus vartojimui dalykus, į kuriuos būtų sudedamas atliekamas pinigas, valdžia įves aukštas karo taksas. Ano karo metu atskiras asmuo buvo apdėtas vidutiniškai apie 10% taksų nuo jo pajamų. Šiame kare taksos pakils trigubai ir sieks iki 35%. Taip pat daugelis dalykų bus apdėta akcyzės mokesčiais. Algų bus išmokama tiek, kad užtektų karo meto sąlygų pragyvenimui, o kita dalis bus išmokama karo bonais, kurie bus išperkami tik karui pasibaigus.

Greta atlyginimų už darbą užšaldymo, dar bus mobilizuojama darbo jėga. Nors darbo jėgos šiuo metu yra apie trys milijonai pertekliaus, bet tas perteklius ištirps, kai tik prasidės vyrų mobilizacija ir fabrikų perkeitimas karo reikalams. Galimas dalykas, kad dalis fabrikų negalės būti panaudoti karo reikalams. Toki turės sustoti, o jų darbininkai panaudoti kitur. Reikalui esant numatomas net darbininkų perkėlimas į kitas vietas, ypač į karo pramonės centrus. Taigi darbo ir vietos pasirinkimo laisvė išnyks.

Kaip matome, ateinančiame kare visi lygiai jus jo sunkumą ir trūkumus. Amerika gaus pajusti tai, ką Europa pergyveno paskutiniame kare. Ir karui pasibaigus, nežiūrint kaip jis bus trumpas ar ilgas, rekonversija įvyks ne per naktį, bet palaipsniui, pirma atleidžiant varžtus reikalingesniems dalykams, o ne tiems, kurių norės atskiri biznieriai ar išlepinti vartotojai.

Netenka ne priminti, kad gerokai sumažės ir politinės laisvės bei visokios kelionės, o padidės bausmės už špionažą ir sabotažą. Raudonoms žiurkėms tas reiškia septynis liesus metus...

P. K.

"PIŪTIS DIDELĖ - DARBININKŲ MAŽA"

ŠV. KAZIMIERO KOLEGIJOS ROMOJE VADOVYBĖS ŽODIS LIETUVIAMS

Šiomis dienomis Šv. Kazimiero kolegija užbaigė akademinius mokslo metus ir pradėjo atostogas. Klierikai atostogas praleis kolegijos nuosavoje viloje, netoli Romos. Kunigų dauguma išvažiavo į šiaurės Italiją, į kalnus, kur praleis vasaros karščiausiąjį laiką.

Šių akademinių metų eigoje visi auklėtiniai sekmingai studijavo ir gerai išlaikė egzaminus. 5 apgynė dizertacijas doktorato laipsniui gauti. Vienas baigė studijas bibliniam Institute. 4 išlaikė egzaminus ir gavo Teologijos licencijato laipsnį ir 1 Filosofijos. Šių akademinių metų eigoje 6 auklėtiniai įšventinti kunigais. Baigusieji studijas 2 jau išemigravo ir 5 yra pasirengę emigruoti.

Šv. Metų proga Romą ir kolegiją aplankė nemaža svečių — lietuvių iš įvairių kraštų. Visi jie džiaugėsi, kad lietuviams pasisekė įsigyti katalikybės centre savo jaukią bazę. Kolegija stengėsi svečiams būti vadovais po Romos miestą, padedant geriau jį pažinti. Svečiai kolegijai buvo didžiai geraširdiški. Ypatingu būdu čia minėtinas yra gerb. Kun. Klebonas Juras iš Lawrence, Mass. Visa Š. Amerika žino jo gerumą. Ir šv. Kazimiero Kolegijoje, už visą ką jis yra jai suteikęs, jo vardas liks neišdildomas.

Šv. Kazimiero Kolegija lieka labai dėkinga Amerikos Lietuvių Katalikų Akcijos Fondui ir jo vadovams, ypač Prelatui J. Balkūnui, iš Maspeth, N. Y., už suorganizuotą paramą klierikų išlaikymui ir tiems brangiems aukotojams, kurie norėjo prisidėti savo aukomis prie jaunų kunigų — lietuvių parengimo. Jų vardų čia negalime išminėti. Gerasis Dievas juos žino ir Jis juos atlygins.

Kolegija kaip išoriniai taip ir vidiniai [illegible] Patalpos šiais metais praplėstos ir patobulintos. Jos šiuo metu yra jau beveik visiškai pakankamos. Parengti ir įteikti galutinam Studijų Kongregacijos aprobavimui kolegijos statutas ir vidaus gyvenimo regulos. Tikimasi, kad Jo Šventenybė, matydamas tą taip gražią mūsų kolegijos padarytą pažangą, jai dar šiais metais suteiks Popiežiškos Kolegijos titula ir privilegijas. Šis titulas yra pats aukščiausias ir ne taip lengvai suteikiamas. Kai kurios kolegijos jo laukė daugiau negu šimtą metų.

Šv. Kazimiero Kolegija atostogų metu laukia daugiau svečių. Ji kviečia visus brangius tautiečius, kurie tik turės progos ir galimybės atvykti į Šv. Miestą. Pirmoj eilėj Kolegija laukia atvykstant savo vyriausiojo geradario — fundatoriaus Prel. A. Briškos, iš Čikagos.

Mūsų redakcija kolegijos vadovybės yra prašyta paskelbti tokį jų kreipimąsi į pasaulio lietuvius katalikus:

Nuostabi Dievo Apvaizdos ranka leido užgimti Romoje — katalikybės širdyje lietuviškam židiniui — Šv. Kazimiero Kolegijai tada, kada mažiausiai to buvo galima laukti ir tikėtis. Ji užgimė sunkiausiomis sąlygomis. Ji susitvarkė ir gavo oficialų Bažnyčios pripažinimą rekordiniu laiku. Tai visa įvyko, kadangi Dievas norėjo, kad lietuviai neliktų be galimybės parengti už tikėjimą persekiojamai ir naikinamai Tėvynei dvasios vadų, kurie būtų pasirengę laisvės valandai išmušus grįžti ir užimti iškankintų konfratrų vietas, užpildyti padarytas spragas, užgydyti tautiečių sielose bolševikinės propagandos giliai įbrėžtas žaizdas, suteikti kūnu ir siela pavargusiems broliams Kristaus ramybę ir atgaivinimą.

Šio tikslo Šv. Kazimiero Kolegija, visas kliūtis nugalėdama, su atkaklumu siekia. Palyginamai per trumpą laiką jau yra nemaža laimėjusi. Nuo 1945 metų rudens iki šių akademinių metų pabaigos, t.y. iki 1950 metų birželio mėnesio pabaigos, kolegijoje mokėsi ir auklėjosi 59 būsimieji Lietuvos apaštalai — kunigai ir klierikai. Klierikų buvo priimta 30. Iš jų 21 čia Romoje buvo įšventinti kunigais. Kunigų siekiančių aukštesnio mokslo buvo priimta 29. 22 kunigai baigė mokslus ir kolegiją jau paliko, išvykdami į įvairius kraštus, dirbti Dievo garbei svetimųjų tarpe, iki atsidarys kelias į Lietuvą. 15 kunigų savo studijas baigė įgydami daktaro laipsnį. 4 išvyko į darbą, pasitenkindami licencijato laipsniu, rašo dizertacijas doktorato laipsniui gauti. Šiuo metu kolegijoje yra penki klierikai ir 21, dar studijų nebaigęs, kunigas. Kiti 8 kunigai studijas šiais metais baigė ir rengiasi emigruoti arba imtis kokio nors darbo Italijoje.

Kiek ten bebūtų grįšiančių atgimstančion Lietuvon kunigų, jų bus labai maža užimti per eilę metų sava mirtimi mirusių, nukankintų, išžudytų ir paliegusių vietas. Labiau negu bet kada bus skaudžiai teisingi Kristaus žodžiai: "Piūtis, tiesa, didelė, bet darbininkų maža!" Todėl jau šiuo metu išgirstinas Kristaus raginimas: "Prašykite piūties Viešpatį, kad siųstų darbininkų į savo vienuogyną".

Mes kreipiamės į Jus, brangūs tautiečiai, prašydami melsti Dievą, kad Jis pažadintų gausių pašaukimų į kunigus. Mes kviečiame tėvus ir visus, kurie darbuojasi su jaunimu, kad atkreiptų kilnių jaunuolių dėmesį į kunigystės pašaukimą, kad jį ugdytų visais galimais būdais jų sielose. Vargu ar ką gražesnio ir vertingesnio galima duoti nualintai Tėvynei, kaip gerai paruoštą, Dievo ir [illegible] augantį apaštalą; žemės veidą atnaujinantį ir Kristaus ramybę visiems nešantį kunigą.

Dėkodami už visas kolegijos išlaikymui suteiktas aukas, mes ir tolesnį mūsų darbą, kuris yra ir bus reikalingas medžiaginės paramos, pavedam Jūsų visų geraširdiškumui. Daugumas mūsų auklėtinių neturi nei tėvų — motinų, nei brolių — seserų. Jie yra arba nukankinti, arba už geležinės užtvaros — nepasiekiami. Nejau neatsiras gerų širdžių, kurie jiems jų brangiuosius atstotų, juos remdami savo aukomis, kad galėtų pasiekti šv. kunigystės idealą?!

Mes ypatingu būdu kreipiamės į mokslus einančius lietuvius jaunuolius, nesvarbu kuriame krašte jie bebūtų, kviesdami atsižadėti pasaulio, pasivedant Kristaus tarnybai, ir siūlydami mūsų pagalbą pasirengiant šiai tarnybai. Mes kviečiame visus, kurie jaučia bent šiokį tokį pašaukimą kunigystei ir yra baigę gimnaziją ar tolygų mokslą, atvykti Romon, Šv. Kazimiero Kolegijon, kuri šiuo metu yra vienintelis visame pasaulyje lietuviams kunigams ugdyti židinys.

Mes trokštame, kad šioje brangioje įstaigoje, ypač šiuo metu, nebūtų nė vienos laisvos vietos. Mes norime, kad jos visos būtų užimtos tik savųjų, t.y. lietuvių. Nuo Jūsų, mielas jaunime, pareis ar mūsų troškimai, kurie drauge yra Bažnyčios ir mūsų brangios Tėvynės Lietuvos troškimai, bus realizuoti.

P O V A S

Vienam dvare spalvingas povas atsirado
ir jau
tuojau
paprato,
kad ji aplinkiniai matytų
ir gyrių jam sakytų.
O vienąsyk įsigeidė jisai,
kad jam lakštingalos garsai
čia pat skambėtų,
ir dar ją pačią kad regėtų.
Tokių juk visada svajonės jaunos.
Ir prašo povas varnos,
kad jam lakštingalą pakviestų.
O varnai — ne žirgai, ne kojos:
sparnais lakiojus;
gana aplaksčius kaimų, daug apsukus miestų —
į pasiuntinius tinka neprastai.
Tuojau į šlaitą nuplasnojo,
kas reikia sužinojo,
ir vėl jau štai.
Atsakymą ji parnešė trumputį:
"Per daug jau draugija menkutė:
tik dėl vienos
spalvotos uodegos
lakštingalėlė neatlėks ir negiedos".

ŠEIMA YRA TAUTOS GYVYBĖ
LIETUVIS KURIA LIETUVIŠKĄ ŠEIMĄ.
(Iš Lietuvių Chartos)

Mišri šeima - lietuvybės mirtis

A. ERDVILAS

Šiandien lietuvių tauta pergyvena patį tragiškiausį savo gyvenimo momentą. Tėvynėje pasilikusiam tautos kamienui negailestingai kertamos šaknys ir tuo būdu jis pasmerktas nudžiūvimui — mirčiai. Tremtyje atsidūrę lietuviai išstatyti nemažesniam pavojui — ištautėjimui. Tai yra tokia liga, kuria nesusirgti gali tik valingos asmenybės — savo tėvynę užvis labiau mylį lietuviai. Nutautėjimo pavojai mums grąso iš visų pusių. Tačiau nesigilindami į nutautėjimo pavojų ir jo problemas, turime pabrėžti tik viena: **mes tiek išliksime tikrais lietuviais, tiek išlaikysime nesugadintą lietuvišką charakterį, lietuvių kalbą ir papročius, kiek lietuviška bus mūsų šeima.** Visiškai teisingai Lietuvių Chartos kūrėjai pabrėžė, jog "šeima yra tautos gyvybė". Tik **lietuviška, sveika ir gausi** šeima įstengs atsispirti pražūtingai nutautėjimo grėsmei ir tik **tokioj** šeimoj glūdi pasmerktos mirti lietuvių tautos ateitis. Todėl šitoj vietoj visu akualumu iškyla **mišrios** šeimos problema. Mes galime šiandien šokti lietuviškus liaudies šokius, galime dainuoti patriotiškas dainas, galime rašyti tėvynės meilės persunktus straipsnius, sakyti graudžias kalbas, tačiau jei mes nekreipsime tinkamo dėmesio į mišrių šeimų kūrima, veltui mūsų darbas, veltui šokiai ir dainos — lietuvių tauta mirs, kad niekad neprisikeltų. Mišrioj šeimoj retai, o geriau niekad nedega skaisti lietuviška ugnelė, kuri lietuviškas širdis uždega didiems darbams už savo Tėvynę, už savasias idėjas.

Štai ką rašo apie mišrias šeimas žinomasai mūsų filosofas Juozas Girnius savo brošiūroje "Tautiniai mūsų uždaviniai tremtyje": "Reikia žinoti: visos mūsų pastangos išlaikyti lietuviškumą nueis vėjais, jei nepasirodysime atsparūs mišrių vedybų vėžiui. Mišrios vedybos patsai pagrindinis svetur gyvenančiųjų nutautėjimo veiksnys. Išskyrus retas išimtis taisyklė yra viena: kiekvienas svetimame krašte sudaręs mišrią šeimą, savajai tautai jau yra žuvęs, — jei ir nevisada patsai asmeniškai, tai savo vaikais — neabejotinai".

Teisingai Juozas Girnius sako. Mišri šeima yra tautos vėžys, kuris sugraužia ne vieną, bet daugelį tautos narių. Štai ką sako vysk. V. Brizgys "1950 Metraštyje", nagrinėdamas lietuvių tautos ateities problemas. "O kad šeima palaikytų savo tautą, jai yra reikalingas **tautinis grynumas** (mano pabraukta. A. E.). Tautiškai mišriose šeimose vienai pusei yra lemta žūti, nes arba vyras paskui save nuveda moterį ir vaikus, arba moteris vyrą. Labai retas atsitikimas, kad mišrioje šeimoje abu išliktų ištikimi savo tautai ir dėl to nekiltų nesusipratimų. Kad išvengus ginčų, dažnai vyras ir moteris paniekina savo tautybę ir nueina pas svetimus. Jų vaikai taip pat atitenka kitai tautai. Jie turi vadintis tuo, kuo jie nėra, o kartais visai ignoruoti savo kilmę. Per mišrias šeimas kadaise ir Lietuva neteko savo didžiuomenės — net kunigaikščių kilmės. Ji atiteko gudams ir lenkams. Tuo pačiu būdu ir išeivijoje lietuvių tauta netenka daugelio savo sveikos liaudies vaikų".

Lietuvybės išlaikymas yra neatskiriamai susijęs su tautinių papročių ir tradicijų išsaugojimu ir puoselėjimu. O šis mūsų didžiausias turtas, širdies gelmėse paslėptas ir puoselėjimas, išliks nesužalotas ir skaidrus tik tautiškai grynose šeimose. Tą aiškiai akcentuoja ir kun. dr. K. Širvaitis savo straipsnyje "Tremtiniai ir lietuviškųjų papročių ir tradicijų palaikymas", kuris tilpo "Aidų" nr. 6. Autorius vertingame straipsnyje, nagrinėdamas papročių ir tradicijų reikšmę lietuvybės išlaikymui teigia; "Mišrios šeimos nepajėgs tęsti nei išlaikyti lietuviškų tradicijų ir papročių. Jos labai greitai naikina lietuviškumą". Autorium netikėti negalima, nes šimtai liūdnų pavyzdžių kalba patys už save. Juk net toks rašytojas V. Pietaris, kurio lietuvišku nusistatymu abejoti negalima, savo vedybas su ruse vadino **klaida** ir niekam nepatarė tą klaidą kartoti. Žinoma, tos klaidos atitaisyti jis negalėjo, lygiai kaip neįstengė savo vaikų išauklėti lietuviškoje dvasioje. Tokių neatitaisomų klaidų ir tokių nulietuvėjusių šeimų dėl mišrių vedybų turime, nors ir nedaug. Tačiau kas svarbiausia: jos rodo tendencijos gausėti. Mes turime griebtis visų priemonių mūsų jaunimą nuo to tautinio vėžio apsaugoti. Reikia išvystyti nepaprastai stiprią propagandą, kad lietuviškasis jaunimas įsisamonintų, jog mišrios vedybos netik žalingos tautai, bet ir jo ar jos asmeninei laimei yra apgaulingi spąstai. Tą pabrėžia ir mūsų jau minėtas filosofas J. Girnius toje pačioje brošiūroje: "Privalu iš anksto žinoti, kad mišrios vedybos labai retai ir asmeniškai esti laimingos: nėra taip lengva dviem skirtingų pasaulių žmonėms susilydyti vieną. Praėjus metams kitiems, netrunka paaiškėti, kad tariamoji darna tebuvo iliuzija. Bet tada — jau per vėlu".

Taip, tuomet jau per vėlu. Ir tai yra ne kas kita tik Dievo bausmė už paniekinimą savo tautybės.

Reikia pagaliau šiam negerumui užkirsti kelią. Jaunimas turi pagaliau suprasti, jog mišrių šeimų kūrimas yra lindimas į liūto narvą su kvaila viltimi išlikti gyvam. Pagaliau savęs ir savo būsimų vaikų išstatymas nutautėjimo pavojui yra sunkus nusikaltimas ir juoda dėmė kiekvienam ir kiekvienai. Veltui mes šokame tautinius šokius, veltui visokeriopais būdais demonstruojame savo patriotiškumą — jei mūsų šeimos nebus persunktos lietuvybe — mes mirsime. Ir mirsime todėl, kad nenorėjome išgirsti savo širdies balso šaukiančio namo, bet susigundėme margesniais rūbais ar mandresne kalba. O kai mes užmiršime esą lietuviais, liksime tik žmogaus griaučiai, be kūno be dvasios. Lygiai toki griaučiai dabar yra tie, kurie kuria mišrias šeimas ir iš anksto jau už auksinį pinigėlį atsuka nugarą savo tautai, savo tėvynei. Tesižino jie; tai yra mūsų broliai, kurie neturi nei charakterio nei lašelio tėvynės meilės.

O tu jaunuoli, jaunuole, kurio širdyje dar nesusisuko lizdo ištautėjimo bacila, atsimink visuomet Katalikiškos Akcijos tau mestą šūkį: "Nevesk svetimtautės, netekėk už svetimtaučio, nes tada Tavo vaikai nebus lietuviai ir Tu į Lietuvą nebegrįši!" O juk tu esi lietuvis?!

Lietuviai PENKIVOSE KONTINENTUOSE

° Liepos 4 d. BALF'o pirmininkas Prof. Dr. Kan. J. Koncius buvo priimtas Popiežiaus Pavaduotojo Segretarijoje di Stato Jo Ekscelencijos Mons. Montini. Pokalbis užtruko apie pusę valandos. Jame buvo liečiami lietuvių tremtinių šalpos klausimai. Vatikano Valstybės Sekretarijatas ir Jo Šventenybė asmeniškai gyvai atjaučia lietuvių vargus ir domisi bei remia visokeriopą veiklą jiems padėti.

° VII 4 iš Romos atgal į Vokietiją išvyko Jo Ekscelencija vysk. V. Brizgys ir Kan. J. Koncius. Pakeliui jie aplankė Austriją, kur Kan. J. Koncius susipažins su lietuvių padėtimi šiame krašte, siekdamas jiems palengvinti emigruoti į užjūrio kraštus. Svečius išleisti į stotį atvyko Jo Ekscelencija vysk. Būčys, Mons. L. Poggi, lietuvių skyriaus Vedėjas Vatikano Valstybės Sekretariate, BALF'o įgaliotinis Italijoje Kun. Dr. V. Pavalkis, kolegijos vadovybė, prof. Ivinskis ir kiti.

° Liepos 11 d. Paryžiuje išėjo naujas leidinys prancūzų kalba apie Bažnyčios būklę Lietuvoje, (La Situation de l'Eglise Catholique en Lithuanie"). Brošiūroje apžvelgiama Katalikų Bažnyčios būklė nuo 1940 m.

° Lietuvių Draugijos Švedijoje Centro Valdyba, kuri laikinai eina Švedijos Lietuvių Bendruomenės Organizacinio Komiteto pareigas, išleido savo biuletenio šeštąjį numerį. Jame informuojama apie Švedijos Lietuvių Bendruomenės organizavimo reikalus ir kita.

BURKIMĖS KRŪVON VISI

Lietuvių Draugijos Švedijoje Biuletenyje Nr. 6 neseniai tilpo straipsnis "Burkimės krūvon visi", liečiąs šiuo metu ypatingai svarbų Pasaulio Lietuvių Bendruomenės organizavimo klausimą. Dėl straipsnyje iškeltų minčių aktualumo, jį kiek pataisę, (praleidę vietas, kurios grynai liečia Švedijos lietuvius) perspausdinam savo laikraštyje. RED.

Vienas žodis — ne šneka,
Vienas vyras — ne talka
Kai du stos
Visados
Daugiau padarys:
Viens pradės,
Kits padės,
Daug toliau varys.
(ADOMAS JAKŠTAS)

Geležinė uždanga, skirianti laisvę nuo priespaudos, dar tebėra užleista. Mūsų ilgesio į tėvų namus erdvės nesulaiko, bet jis atsimuša į laiko kietą kiautą. Mes nežinome, kada mūsų troškimai išsipildys, bet viena turime žinoti, kad priespauda nėra amžina. Anksčiau ar vėliau turės tas žmoniją kankinąs sopulys trūkti. Mes laukiame, bet tas laukimas leidžia į mus, po visą pasaulį išblaškytus, savo aštrius dantis, mėgina mus kaip tą Joba ir laiks nuo laiko išdrįsta įkišti po svetimą plunksną į mūsų lietuvišką rūbą. Laikai pikti, mes turime budėti nuo saulėtekio iki saulės laidos. Pavienį, neorganizuotą individą tas ilgo laukimo gundymas gali daug greičiau į savo padantes įvilioti ir nuo bendrų gyvybinių lietuviškų reikalų atitraukti. Tad jau pats laikas išsaukia mus visus lietuvius, išmėtytus po visus vandenis, burtis į vieną lietuvišką organizaciją. Mūsų vadovaują veiksniai numatė to degančio reikalo svarbą ir jau seniai pradėjo planuoti įkurti visus pasaulio lietuvius jungiančią organizaciją. Po ilgų pastangų bei svarstymų Vykdomosios Tarybos Lietuvybės Išlaikymo Tarnybai pavyko nugalėti kliūtis ir imtis iniciatyvos organizuoti Pasaulio Lietuvių Bendruomenę (PLB). Su nemažu užsidegimu į organizacinį darbą stojo viso pasaulio kraštų lietuviškosios oazės.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pobudį gražiausiai yra nusakius pati Lietuvybės Išlaikymo Tarnyba savo 1950. V. 30. instrukcijoje Nr. 3. "PLB yra ne draugija, bet tautinė bendruomenė. Į draugiją rašosi nariu kas nori. Į tautinę bendruomenę priklauso kiekvienas lietuvis, nepaisant kur jis gimė ir kada gimė, nori būti bendruomenės nariu ar nenori, kalba lietuviškai ar nekalba, naudingas bendruomenei ar žalingas, bendruomenės garbė ar gėda, tik šį pasaulį išvydęs ar jau lipa į karstą... PLB narys yra kiekvienas žmogus, kieno gyslose teka lietuviškasis kraujas, kas yra lietuviškosios kilmės, nors nematęs Lietuvos ir nenorįs jos matyti.

PLB apima visus lietuvius, todėl ji yra visuotinė. Kadangi ji yra visuotinė, ji yra vienatinė šioj srityje. Tautinė Bendruomenė negali skirstytis pagal kraštą, kilmę, religiją, lytį ir t.t. Gali būti katalikų bendruomenė, evangelikų bendruomenė, profesinė bendruomenė ir t.t. Bet tai bus specifinių uždavinių bendruomenės. Tautinė Bendruomenė yra tik viena, kaip viena yra lietuvybė. Tautinė Bendruomenė apima visus specifinius tos tautos bendruomenių narius... Viena yra lietuvybė, viena yra lietuvių tautinė bendruomenė, vieni yra visuotiniai bendruomenės organai.

PLB yra tokia, kokia yra pati lietuviškoji visuomenė. Be ko kita ji yra lietuviška ir demokratiška. Tad ir jos organai turi būti lietuviški ir demokratiški, demokratiški savo esme, savo struktūra ir savo metodais. Kadangi PLB yra lietuviška, tai ji turi visą lietuviškojo gyvenimo struktūrinį įvairumą, kuris reiškėsi Lietuvoje ir kuris išeivijoje bei tremtyje reiškiasi. Kadangi PLB organai yra demokratiški netik savo esme, bet ir savo metodais, todėl jie nekovoja su tuo struktūriniu įvairumu ir nestabdo tų reiškinių, kurie jos vadovybei gali nepatikti, bet kurie patinka jos nariams ir yra Lietuvai ir lietuvių tautai naudingi ar bent nežalingi. PLB organai remia kiekvieną gerą lietuvišką iniciatyvą, ar ji eitų iš katalikų ar iš evangelikų, ar iš liaudininkų ar kitų lietuviškų organizacijų ar asmenų...

PLB organų vadovybės dėl minėtų priežasčių negali reikštis savo partijos tendencijomis nei diktatūriniais polinkiais. Jos gali būti partinių nuotaikų ir nusistatymų, bet PLB veikloj gali būti tik lietuviškos ir demokratiškos savo turiniu ir savo medotais.

PLB organai negali pasidaryti tos ar kitos partijos ekspozitura. Partijos su savo partiniais tikslais. PLB organuose neturi darbo. PLB tikslas — lietuvybė. Lietuvybė yra bendras reikalas visoms lietuviškoms valstybinėms partijoms. Nors vadovybėje ir būtų visokių partijų atstovų, nes jos turi teisę dalyvauti PLB darbe, bet jie turės vieną bendrą kelią ir bendrą žodį savo bendram lietuviškam darbui dirbti. Kas PLB organuose pamėgintų jos uždavinius siaurinti ir vesti siaurą partinę politiką, būtų PLB kenksmingas. Ne į visas PLB organų vadovybes paklius visų partijų žmonių, bet dėl to PLB visuotinumą neigti nebūtų pagrindo. Partijoms reikštis galimybė pasilieka ta pati įsikūrus PLB, kaip buvo ir prieš jos įsikūrimą PLB vadovybę, turi iškilti virš savo partijos egoistinių reikalų."

"PLB tikslai ir uždaviniai yra plačiau išdėstyti LIETUVIŲ CHARTOJE. Trumpai suglaudus juos būtų galime pakartoti:

"Lietuvis lieka lietuviu visur ir visada.

Savo tėvų išlaikytą Lietuvių tautos gyvybę lietuvis perduoda ateities kartoms, kad amžinai gyventume.

Darbu, mokslu, turtu ir pasiaukojimu lietuvis kovoja, kad apgintų ir išlaikytų nepriklausomą Lietuvos valstybę".

Kitais žodžiais tariant, PLB turi du tikslu — pagrindinį ir atsitiktinį. Pagrindinis tikslas — išlaikyti išeiviuose lietuvybę, o atsitiktinis — atkovoti Lietuvai laisvę. Apie tuos du tikslus toji pati aukščiau minėtoji instrukcija sako: "Visi kraštai turi savo išeivių į svetimuosius kraštus. Turėsime ir mes jų, net tada, kai Lietuva bus laisva ir nepriklausoma. Tad ir nepriklausomybę atgavus PLB pasiliks. Ji ir kuriama išeiviams, lietuviams išmėtytiems po platųjį pasaulį, ne lietuviams Lietuvoje gyvenantiems. Dėl to ir pavadinta Pasaulio Lietuvių Bendruomenė. Į jos tiesioginius tikslus Lietuva ir Lietuvoje gyvenantieji lietuviai neįeina. Lietuva rūpintis jai tenka atsitiktinai, kai ją prislėgė didžiosios nelaimės ir baisūs pavojai. Pašalinus tuos pavojus ir nelaimes, Lietuva pradės rūpintis Pasaulio Lietuvių Bendruomene, kaip motina rūpinasi savo vaikais, kad ir į žentus ar į marčias išleistais. Štai dėl ko Lietuvos išlaisvinimas yra atsitiktinis PLB tikslas, nors šiuo metu jis yra svarbesnis už pagrindinį. Jis yra atsitiktinis, kaip atsitiktinė, ne nuolatinė yra Lietuvos okupacija. Išeivystė gi, emigracija yra nuolatinis reiškinys".

Gal ne vienam iš mūsų kils klausimas, koks gi bus PLB santykiai su jau veikiančioms lietuviškoms organizacijoms? Jau laikinųjų PLB santvarkos nuostatų įvedamajame žodyje sakoma, kad "PLB organizacija ateina ne esamos tvarkos ir esamų draugijų keisti, griauti ar naikinti, bet tik jų veiklos paremti, papildyti ir apvainikuoti bendra visų lietuvių organizacija". O toje jau minėtoje Lietuvybės Išlaikymo Tarnybos instrukcijoje šiuo reikalu skaitome:

"PLB savo apimties atžvilgiu yra visuotina, nes apima visus lietuvius, bet darbų atžvilgiu ji nėra visuotinė, nes ji neperims tų darbų, kuriuos dirba draugijos. Šiame klausime laikomasi šio demokratinio principo: kas pajėgiama padaryti privatinės iniciatyvos, to neprivalo imtis viešoji iniciatyva yra visos veikiančios ar įsikuriančios draugijos, viešoji ar visuotinoji — PLB organizacija.

Kas daro madraugijų, tai to neprivalo daryti lygiagrečiai PLB organai. Tačiau, jei kuriame krašte ar kurioj krašto vietoj privati iniciatyva reikiamą lietuvybei darbo sritį yra apleidusi ir paraginta nesiima jo dirbti, tuomet to darbo imasi PLB organai... Savišalpos, labdaros, moralinės globos sritys dažniausiai pėdymauja ar yra tik embrionalinėj būklėj. PLB siekdama tautinio solidarumo čia turėdama gerokai pasitempti.

PLB pareiga — kas yra lietuviškame gyvenime padaryta sustiprinti ir patobulinti, kas nėra padaryta, bet lietuviškam gyvenimui būtina — padaryti. Ji neprivalo griauti esamos organizacinės sistemos ir pačių organizacijų, nes PLB nėra jokia organizacija...

PLB įims tik taip vadinamas bendrines organizacijas, t.y. tokias, kurios labai gimininingos PLB savo tikslais ir savo sudėtimi. Prie tokių priklauso, pav. Britanijoje — Lietuvių Sąjunga, Švedijoje — Lietuvių Draugija, Belgijoje — LBB ir kit. Visos kitos lietuvių organizacijos su specifiniais, socialiniais, politiniais, religiniais, pasaulėžiūriniais, kultūriniais, ekonominiais ir kit. uždaviniais PLB nebus paliestos. Kiekvienas lietuvis gali būti kurios profesijos ar verslo žmogus ir priklausyti savo profesinei draugijai, žodžiu, specifinių tikslų draugijos PLB organizacijai nekliūva, lygiai kaip PLB negali joms kliūti.

Kas kita tokios bendrinės organizacijos, kurių tikslas — lietuvybė. Lietuvybė yra ir PLB tikslas ir todėl PLB organizacija ateina pavaduoti ir pakeisti privatines pastangas lietuvybės srity. Jos atlikusios garbingai PLB pirmtakų pasiuntinybę, pasiims PLB pareigas eiti...

Tuose kraštuose, kur yra bendrinės organizacijos, PLB nebus dar nauja organizacija. PLB susiorganizavus čia organizacijų skaičius nepadidės, nes ji užims senos bendrinės organizacijos vietą... PLB organizacija bus nauja tik ten, kur bendrinės organizacijos nebuvo, bet tokia organizacija buvo reikalaujama paties gyvenimo"...

Kaip iš PLB pobūdžio, uždavinių, tikslų bei jos santykių su kitomis jau veikiančiomis lietuviškomis organizacijomis matyti, ji yra ir lietuviška ir demokratiška, ji nevaržo jokios privatinės iniciatyvos.

Burkimės krūvon visi, bendrų lietuviškų interesų vedami, tada bus lengviau ir biologiškai išsilaikyti, ir sėkmingiau išsaugoti iš tėvų paveldėtas tautines vertybes, bus lengviau išlaikyti jaunimo širdyje lietuvybės ugnelę, pasiekti tautinį solidarumą, tą aukščiausią tautinę dorybę, darniau ir veikliau įsijungti į kovą už Lietuvos politinę laisvę, tą mūsų visų šiuo momentu svarbiausią ir švenčiausią uždavinį.

Bern. Brazdžionis

SUGRĮŽIMO KELIAS

O pasaulio keliai, kaip gyvenimas platūs,
Vieno kelio aš ieškau tarp jūsų visų,
Ir vienos tik dienos ieškau tremtinio metuos,
O aplinkui naktis, o klaiku, o tamsu...

Vieno kelio aš ieškau griuvėsiuos paklydęs,
Į tenai, kur mus šaukia Tėvynės varpai,
Į tenai, kur krauju senas Nemunas žydi,
Į tenai, kur tėvų ir senelių kapai;

Į tenai, kur nuo amžių lietuvis gyveno
Su audrų ąžuolais, su berželiais baltais,
Į tenai, kur kiekvienas piliakalnis mena
Mūsų laisvės kovas po aukštaisiais skliautais;

Į tenai, kur namų židiniuos neužgęso
Amžiniųjų dienų amžinoji ugnis,
Į tenai, o pasaulio keliai, širdį neša
Ilgesys per audras, per marias, per pusnis.

O pasaulio keliai, vienas kelias man šviečia
Iš Europos kelių, iš mirties pelenų —
Iš šalių, tartum rožės, ten žydi erškėčiai
Palikti tremtinių, kalinių, kankinių...

Ten įmintos į mirtį keliavusių pėdos,
Ten jų sunkūs, kaip akmenys, skausmo lašai,
Ten kiekvienas jų žingsnis — nežemiškas žiedas,
Ir maldoj kiekvienoj juo kad grįžtum prašai.

O pasaulio keliai, iš namų mus išvedę,
Į namus jis tik vienas, tik vienas mus ves,
Vienas švies žvaigždėmis sugrįžimo baladėj,
Vienas naują gyvenimo rytmetį švęs.

APIE LIETUVIUS FILIPINŲ SALOSE

Gegužės mėn. BALF'o Centre lankėsi ukrainietis A. W. Shaiditzky, kuris iš Filipinų salų tranzitu vyko per Jungtines Amerikos Valstybes į Argentiną. Lietuvių tremtinių šiuo metu gyvenančių Filipinų salose prašomas, jis atsilankė BALF'o raštinėje tikslu painformuoti apie lietuvių tremtinių gyvenimą Filipinų salose.

Iš svečio patyrėme, kad Filipinuose dabar yra pasilikę devyni lietuviai. Visi jie gyvena palapinėse. Šiek tiek pagalbos gauna iš IRO ir kitų šalpos įstaigų, bet gaunama pagalba yra labai kukli ir jos nepakanka. Gyvenimas labai skurdus ir varginantis, klimatas šiauriečiui kenksmingas sveikatai ir žiaurus, ypač lietingasis laikotarpis, kuris tęsiasi tris mėnesius be jokios pertraukos. Palapinėse, kurios turi dvilypius stogus, dar galima kentėti, bet paprastai tremtinių palapinės labai menkos ir vienu stogu, per kurį vanduo sunkiasi, kaip per rėtį. Palapinių tremtiniams niekas neduoda veltui, jas turi nusipirkti patys tremtiniai. Maistas ir visi kiti reikmenys salose labai brangiai kainuoja pav., cigarečių pakelis kainuoja 75 centai.

Visi čia gyveną lietuviai jau pasiruošę emigracijai; yra keletas, kurie turi giminių Amerikoje, bet dauguma jų neturi ir prašo jiems pagelbėti.

BALF'as jau yra jiems suteikęs pagalbos, bet to dar maža. Iki jie galės emigruoti, teks laikas nuo laiko pasiųsti jiems pagalbos. Visi labiausiai susirūpinę garantijomis, kad kaip tik bus leidžiama išvažiuoti, jie galėtų vykti apsigyventi Jungt. Amerikos Valstybėse.

VELNIO BALA

JURGIS JANKUS

— Tai nebijai vienas po klampynę braidžioti? — paklausė.

— O ko man, dėduli, bijoti? — atsakiau.

— Ko? Nagi, kad nelabasis už kojos nutvėręs į pragarą nenusitrauktų.

— Už ką gi jis mane trauks, — tariau. — Nei žmogaus neužmušiau, nei šiaip didelių nuodėmių nesu padaręs. O ant galo, dėduli aš manau, kad čia jokio velnio niekada nėra buvę. Žmonės tik kaip sau jį pramanė, kad vieni vaikai prie bimbių nevaikščiotų ir į akivarą nenugarmėtų.

Senukas nusišypsojo ir tarė:

— Ir aš gavodavau, kaip tu. Ir bimbių ateidavau pasiskinti, kol pats kailio vos neįkišau. Dabar nė artyn, kad ir kažin ką duotum!

Aš atsiminiau, kad jį kartą velnias po savo balą jodino, bet žmonės tuo netikėjo, netikėjau ir aš. Sako, jis girtas namo grįždamas įmaklinęs ir vos į akivarą neįgarmėjęs. Tik kaimynai bešūkalojantį išgirdę ir ištraukę, o paskum, kad nebūtų gėda, ir pasaką sugalvojęs. Tai ir dabar, jam tai priminus, aš tik nusišypsojau. Senukas pamatė mano šypseną. Jis pažiūrėjo su giliu priekaištu man į akis ir tarė:

—Matau, — netiki. Ir visi netiki. Tada gal ir būčiau galėjęs pameluoti, pasaką sugalvoti, kad garbės nenustočiau, bet kam man bemeluoti dabar, kai viena koja jau karste stoviu. Ir ateinu va, matai, čia be krepšio, ne grybų ir ne riešutų. Atsisėdu ir pasvarstau, ar dar ant dūšios tebėra tokių sunkumų, kurie kaip akmenys, nutrauktų į akivarą.

Jis valandėlę tylėjo. Tylėjau ir aš. Eglės viršūnėje voverė aižė skujuką, ir jo žvyneliai čežėdami krito žemyn. Pro tamsius juodalksnių kamienus buvo matyti juodas, ties akivaro kraštu pasviręs, beržo kamienas. Ant jo, kaip ant plataus suolo, mėgdavau pasėdėti ir pažiūrėti į gelmę. Bet po tų senuko žodžių pajutau, lyg kas būtų nubėgęs miško viršūnėmis ar apsivertęs balos dugne, ir nebeliko noro juokauti, o jis vėl šnekėjo.

— Kas, kad tu moki rašyti ir daug knygų paskaitai, bet visų paslapčių ir į knygas dar niekas nesurašė. Ir nesurašys. Ateinu, atsisėdu čia, ir darosi ramu. Norėčiau dar kada nubristi ant ano į akivarą pasvirusio beržo ir pažiūrėti į gelmę, ir vėl baisu. Pažiūrėti pačiai giltinei į akis. Nebeišdrįsiu...

— Pažiūrėtum ir vėl sugrįžtum. Aš kiek sykių jau žiūrėjau. Nieko ten nematyti, tik gelmė bambinių prisiraugusi.

Jis vėl valandėlę tylėjo ir žiūrėjo įsispyręs man į veidą, o paskum staiga paklausė:

— Ar tavęs žemyn netraukia?

— Nuo to beržo?

— Nuo beržo, į akivarą.

— Netraukia, — kiek sumišęs atsakiau.

Jis ir vėl nutilo. Aš atsisėdau šalia storos eglės kamieno į samanas ir ėmiau pašioti bimbę: nulauži galą, išpeši šoną, o jį vėl tuoj užsitraukia, tik toj vietoj lyg truputėlį pilkesnė vieta lieka, bet ir tai neilgam, po valandėlės ji vėl pasidaro visa vienodai gelsvai juosva, kaip ir buvusi.

— Mat, liūno augalas, — valandėlę žiūrėjęs į mano žaidimą, pasakė senukas, — praplėši, o jis ir vėl užsitraukia, lyg nepaliestas buvęs, kaip snaudžiančio vaiko akis: prasiveria ir vėl užsimerkia, ir pasakyk, jei gudrus esi, ką jis pamatė. O jis pamatė, tikrai pamatė, tik niekam nepasisakys. Jis ne žmogus — užtraukė paslaptį ir tyli. Jis neturi širdies, nėra kas amžinai knieti ir kitam pasisakyti nori. Tu jaunas, bet knygas jau skaitai ir suprasti gali.

— Suprantu, dėduli, — tariau. — Velnias daug čia bus nujodinęs gyvų į pragarą. Atsimenu, pasakodavo, kad jis ir tamstą karta mėginęs įsitraukti. Ar teisybė?

Senukas staiga palenkė galva, išpešė iš pakelmės samanų žiupsniuką, patrynė jį tarp pilkų, kietų, nugrubusių pirštų, paskum pakėlė akis į mane ir pradėjo juoktis. Jis juokėsi be garso, bet visu veidu ir po ilgų žilų antakių giliai pasislėpusiomis akimis. Tas akių juokas smigo kiaurai per mane, ir aš jutau, kaip per nugarą nulėkė šiurpas. Man netikėtai atėjo mintis, kad jis ne Smalys, ne senas kaimynas, kuris kiekvieną sekmadienį rūpestingai išvaikščiodavo papievius ir padirvius ir iššiūrėdavo, ar nebus kur mano karvių kojos įkelta ar vasarojaus žiupsnelio pasiekta. Man su sykiu pasirodė, kad čia jis, tas velniobalio kipšas, kuris kiekvieną pasirinktą nejučia įvilioja į liūną. Norėjau tuoj pasikelti ir nueiti. Žinau, jeigu tik būčiau pakilęs, būčiau tuoj pradėjęs bėgti, bet, man pajudėjus, jis vėl prašneko:

— Tai nori išgirsti, kaip tada man atsitiko. Bet argi tikėsi?

— Kodėl aš turėčiau netikėti? Aš seniai norėjau pasiklausti, bet...

— Nedrįsai... Ir gerai, kai žmogus ne viską išdrįsta, ką pamano. Gera būtų, kad jis dar mažiau išdrįstų, negu dabar drįsta, — daug ramesnes dienas turėtų. O tada buvo taip. Tavo tėvas, Raudoniu Baltramiejus, kur pernai mirė, Mykolas Švendrinis ir aš susigalvojom joti į Šeduvą arklių parduoti ar pamainyti. Anuodu greitai išmainė. Arkliai gal ir nebuvo geresni, bet gavo po kelis rublius priedo, o mudu su tėvu pardavėm. Tavo tėvas puikų juodį turėjo. Buvo toks nedidelis, bet keturkampas, plačia krūtine, galėjai kokį norėjai vežimą krauti, jis eidavo, kaip ugnis. Turėtum jį atsiminti. Visi atkalbinėjo, kad neparduotų, bet jis įsigeidė įsitaisyti porą, sako: ir dirbti kitaip, ir pavažiuoti... Gerai paimsiąs, dar kiek pridėsiąs ir įsigysiąs du. Ir pasisekė. Kaip šiandien atsimenu, aštuonisdešimt penkis teišderėjau. Tiesa, nekokia ir kumelė tebuvo, nei tu su ja padirbsi, nei pavažiuosi; kaip reikia. Būdavo, užeis pasiutimas, sustos, tai nors ugnį po pilvu kurk, nepavarysi, ir gana. Pardaviau, pasidariau, tėvas ir sako:

— Kam dabar pirkti? Pašaro ne marios, o darbo, ar šiaip ar taip, šiuo metu nėra. Žiemą arkliai dar labiau atpigs, o mums pašaro susitaupys.

O aš dar turėjau toki Širmį, sakau: galėsi iš manęs Širmoka paimti. Kaimynas kaimynui turi gi padėti, o dar iš pačios pusės kaip ir giminė buvo.

Diena buvo apsiniaukusi, smulki migla su aštriu vėju, būdavo, kai patrauks kur pro kampą, tai taip ir nueina kiaurai.

Užėjom į Berelio smuklę. Motiejus su Švendriniu magaryčias geria ir mudu kviečia. Valandėlę prisėdom. Po taurelę išgėrėm, o tavo tėvas vis kaip ant adatų.

— Mudu, Petrai, — sako, — kilkim. Juodu raiti ir taip mus pralenks, o kai dar po vieną viršaus perdėsim, tai nė tų, ką gavom, neparsinešim.

Paklausiau. Apsigraibiau apie kišenę, kurioje gulėjo į nosinę įrištas arklys, ir išėjom. Lauke jau temo. Vėjo nebebuvo, bet dangus buvo apsiniaukęs ir krito smulki migla. Aišku buvo, kad naktis bus tamsi ir miglota. Miestelyj vienur kitur bestovėjo prie namo kampo pririštas arklys, vienas vežimas. Kelias buvo šlapias ir purvinas. Sausam išeiti tebuvo galima takučiais pasitaikant. Bet greitai ėmė temti, ir mes bridome kelio viduriu. Nieko nepavijom, ir niekas mūsų nepralenkė, tik ties Tvorelėmis, užėję ant kalniuko, išgirdome iš užpakalio aticapnojantį arklį.

— Matai, kada teatsiveja, — pasakė tėvas, ir abu pasitraukėme iš kelio vidurio į pakraštį.

Raitelis artėjo lygia, tvirta risčia. Jis prijojo šalia mūsų ir ėmė joti žingine.

— Tai ką, gerai bėga? — paklausiau ir tik tada pamačiau, kad arklys ėjo vienas. Sustabdžiau jį ir paėmiau už pavadžio. Arklys patamsy atrodė visiškai juodas, neaukštas, plačia krūtine.

— Nagi, kad tave devynios, Anuprai, — tariau, — Tavo Juodukas tave atsivijo. Sėsk ir jok namo, o čigonas gal nė nebeatsišauks. Tai protas gyvulio! Pamatė, kad šeiminingo nebėra ir — vytis.

Priėjo ir tavo tėvas. Jis apgraibė arklio pagurklį, paglostė pečius, pamatavo uodegą ir pasakė, kad arklys ne jo. Juoduko uodega buvusi per gniaužtą trumpesnė ir pakaklėj buvusi sumušta trynė, o šito kaklas esąs švarus ir lygus.

— O kam tau daug žiūrėti? Kas tavo tą trynę matė. Turėjai Juoduką ir vėl turėsi. Jei neatsišauks, prisipirksi kitą ir galėsi važinėti su pora Juodukų, kaip Palonų klebonas, — įtikinėjau, bet tėvas buvo neprikalbamas. Girdi, man ir savo užtenka, o svetimam arkliui šerti pašaro neturiu.

— Tai aš imu! — tariau.

— Imk, — atsakė ir lyg pyktelėjęs nuėjo tolyn.

— Kur eini, sakau, sėskim dvisėda.

— Pareisiu, — girdi, — svetimų arklių nejodinėju.

— Tai nors lazdelę pasiimk, — sakau.

O aš turėjau lazdelę, taip geros švendrės storumo, bet grynos geležies, ir tokią šmagią, kaip nulietą. Sykį ėjau per dvarą, o buvo paleisti Komaro šunys. Kad apniko, kaip velniai dūšią. Aš makaravau, makaravau su lazda ir matau, kad nieko gero nebebus — pasities jie mane. Vienas, toks juodas, kaip griebė už kojos, aš kaip kirtau atgalia ranka, tik išgirdau trakštelėjimą — maniau, kad lazda trūko, bet šunytis tik tyst ir nebekruta: kaip pataikiau į žabtus, tai taip vir-

Vykdykime Dariaus - Girėno testamentą

SEPTYNIOLIKA METŲ, KAIP PADANGIŲ ARAI — DARIUS IR GIRĖNAS — SUGLAUDĖ SPARNUS,

VLADAS MINGĖLA

1932 metų liepos mėn. Darius ir Girėnas išspausdino "Naujienose" ir "Drauge", o vėliau ir kiti savaitraščiai paminėjo jų ruošiamą pasaulinio masto skridimą — New York — Kaunas (be nusileidimo). Tą skridimą didvyriai ruošė norėdami uždegti lietuvių tautoje gęstančią heroizmo ugnį, pakelti mažai žinomos Lietuvos vardą pasauly. Po septyniolikos metų žvelgiame atgal ir susimąstome. Juk Lietuva buvo laisva, o vis dėlto jau reikėjo lieti kurą į gęstantį tautos heroizmo bei idealizmo laužą...

Atsišaukimas skambėjo:

"Lietuvių tauta laukia iš savo sūnų drąsesnių žygių. Dar nėra niekas tiesiai be nusileidimo nuskridęs New York—Kaunas, į Lietuvą. Tad ryžomės tą žygį atlikti mes. Jau daug darbo tuo reikalu esame atlikę. Lėktuvas pirktas. Kai kurios įmonės pažadėjo suteikti benzino, induktorinį kompasą, radijo priimtuvą... Mes abu sudėjome visas savo sutaupas ir už jas pirkome lėktuvą už 16.000 dolerių. Taigi, tam istorinės reikšmės žygiui paaukojome visas savo lėšas ir dabar aukojame visas savo jėgas. Atlikome visa, ką galėjome, bet mums trūksta dar 4.000 dolerių, kad galėtume tinkamai Lituaniką įsirengti."

Lietuvių tautos didvyriai nebuvo numatę šių dienų tautos nelaimės. Tačiau jie pranašiškai jautė, jog miršta tautoje idealizmas ir jį būtinai reikia ugdyti, kelti Tėvynės meilę, žadinti snaudžiančią tautą ir jaunimą prie didelių žygių, prie heroizmo.

Ir vis dėlto milijonas Amerikos lietuvių nesugebėjo suaukoti tų nelaimingų 4000 dolerių. Štai, prisiminkime tik didžiausią lietuvių koloniją Amerikoj Čikagą. 1932 metų gruodžio 29 d. per surengtą skridimui paremti šventę surinkta vos 600 dolerių.

Techniniai duomenys

Tuščios mašinos svoris — 1209 kg. Skridimui atlikti pasiimta 779 galionai benzino. To kiekio dalis tilpo sparnuose įtaisytuose bakuose: 88 gal. benzino ir 32 gal. tepalo — alyvos. Darius ir Girėnas — patys svėrė 167 kg. Prietaisai, laiškai, maistas sudarė 35 kg. Taigi galutinėj parengty Lituanika svėrė 3.668.2 kg.

Kiti techniniai duomenys: lėktuvo ilgis 8,45 metrai; aukštis 2,59 m.; sparnų ilgis — 15,24 m. Bendrasis sparnų keliamasis plotas 27,7 ketv. metr. Dėl didelio keliamo ploto sparnuose, Lituanika galėjo nutupti 56,3 per val. greičiu. Motoras Wright 365 — 388 arklių jėgų. Propelerio apsisukimų skaičius 2190 per minutę. Didžiausias greitis per valandą — 249 km.; tuo tarpu tikrasis, praktinis — 194,6 km. Lakūnai buvo numatę skristi 1828 mtr. aukštyje. Su paminėtu kroviniu Lituanika galėjo pakilti 6096 mtr. aukštumon. Pakrautų degalų — tepalų turėjo pakakti 9.650 k. nuotoliui nuskristi, t.y. 52 val. kelienei atliktį; o vidutiniškai — 47 val. Pagal apskaičiavimą, atlikus New York — Kaunas skridimą (7.186 km.), Lithuanika galėjo skristi dar mažiausia 800 km. nuotolį.

Lithuanika išskrenda

1933 metų liepos mėn. 15 d. 6 val. 24 min. New Yorko aerodrome susirinko didokas būrelis Dariaus ir Girėno draugų išlydėti didvyrius į tragingąją kelionę. Tą pačią minutę Lituanikos motoras burgzdamas, kaukdamas, patraukė lėktuvą pirmyn. Bet sunkiai kyla. Štai įsibėgėjimo takas baigiasi, gi lėktuvas artėja į Atlantą. Visi jaudinasi. Jau beveik netikėtai, Lituanika atsiplėšė nuo žemės, bet, vos kelis metrus pakilusi, ėmė vėl leistis. Palydovų širdys sustojo plakusios. Ačiū Dievui, prityrusi Dariaus ranka sugebėjo tuomet Lituaniką išgelbėti. Saulėtekiui brėkštant, Lituanika ėmė kilti vis aukščiau ir aukščiau ir nuskrido į rytus — į tamsaus Atlanto erdvę, į nežinomą rytojų.

Kauno aerodrome — 70.000 lietuvių laukia didvyrių

Kauno aerodromas didelis. Į jį suplaukė minių minios. Jis tikrai nematė tiek lietuvių vienoj vietoj susipietus. Organizacijos su vėliavomis ir gėlėmis. Mokyklos ir studentija. Darbininkai, tarnautojai, ūkininkai, kariškiai suplaukė iš visų krašto kampelių. Pradžioj džiaugsmas ir pasididžiavimas tuo didžiu skridimu ir jo atlikėjais — Dariumi ir Girėnu. Dainos skambėjo ir skrido erdve vis tolyn ir aukštyn. Tačiau valandos bėgo. Naktis ėmė artėti į rytą. Kažkokia baimė ir blogas nujautimas įkyriai brovėsi į visų širdis. Dar girdėjosi nedrąsiai dainuojant:

"Atskrend sakalėlis per žalią girelę —

Atmušę sparnelius į sausą šakelę..." Tuo tarpu Stepo Dariaus laukia žmona, laukia dukrelė — jos atnešusios didžiules puokštes rožių. Dukrelė čiulba ir kalba apie tėvelį... Bet...

Didvyriai nugali Atlantą

Skrendama ištisą dieną ir naktį — be jokio poilsio. Mūsų didvyriai skrenda ir antrą dieną. Abu lietuvių tautos vaikai — Darius ir Girėnas — pavargo. Vienodas motoro duzgimas veikia migdančiai. Bet didvyriai budrūs. Jie nemiega. Jie siekia tikslo. Jie neša brangiąjai Lietuvai garbę. Jiem vaidenasi šviesusis Kaunas. Jie išsiilgę savo brolių ir sesių.

Kapitono Dariaus skaičiavimai be galo tikslūs. Atlantas lieka užpakaly. Dariaus ir Girėno veidai nušvito didžiu džiaugsmu. Abu draugai sveikina vienas kitą laimėjimu.

Lietuviai perskrido Atlantą. Viso pasaulio žinių agentūros per radiją ir spaudą tik ir tekalba — terašo apie Darių ir Girėną ir didįjį žygį. Jie nuskridimu per Atlantą laimėjo antrą vietą (po Boardamno ir Polando) pasauly. Iš viso jie nuskrido toliau negu kiti to meto žymiausieji lakūnai, kurie perskrido Atlanto vandenyną. Kelios jų pavardės: — anglai — Alkukas su Braunu; Molisonai; amerikiečiai — Lindbergas, Čamberlenas su Lewinu, Byrdas su Noviliu, Akosta ir Balcenu, Brokas su Šliu, Erhardt Putnamiene su Stulcu ir Gordonu, Boidas su Konoru, V. Jostas su Gatty, Maternas su Griffinu, Matternas; prancūzai — Asolautas su Le Fevru ir Lociu, Kostas su Belentu; Vengrai — Magyaras su Endresu; švedai — Helligas su Hoiriisu; italai — Balbo eskadra; lenkas — Hausneris ir t.t.

Iki Kauno dar lieka vos kelios valando skridimo.

Soldino tragedija

Atlantas perskristas... Prie Berlyno, Berlincheno ir Soldino lietus ir rūkas. Vėjai stūgauja. Mėto Lituaniką — net braška. Berlincheno ir Soldino apylinkėse įmygis. Ore pasigirsta galingas skrendančio lėktuvo burzgesys. Tačiau tą pačią akimirką Soldino šile pasigirdo sunkus lėktuvo kritimų smūgis. Lūžo medžių viršūnės... Ir vėl vėjai stūgauja... Ir vėl lietus lyja...

Lituanika subyrėjo. Sparnai pakibo ant medžių viršūnių. Motoras giliai įsmigo žemėn. Po sutrupinto lėktuvo skeveldrom gulėjo Stepas Darius ir Stasys Girėnas.

Ir taip Lituanikos širdis ir dvi didvyrių širdys amžinai sustojo plakusios.

Skridimo išvados

Septyniolika metu nugrimzdo amžinybėn. 1933 m. liepos 17 d. Lietuva buvo nepriklausoma valstybė. Tauta gyveno laisvės dienas. Tačiau jau dešimt metų, kaip Lietuvai yra išplėšta nepriklausomybė ir laisvė — dešimt metų, kaip lietuvių tauta gyvena kankinės gyvenimą. Per tą laiką vienas milijonas lietuvių neteko lietuviško pagrindo po kojomis: didesnė jų pusė mirė kankinių mirtimi, o mažesnioji — išsklido po pasaulį tremtinio lazdele pasiramstydami.

Meskime žvilgsnį į praeitį: prisiminkime 1933 m. liepos 17 d. Tą dieną juodu gedulo raiščiu perristos trispalvės įsisupo į liūdesį, į skausmą. Tragizmo siaubinga gėla neaplenkė nė vieno lietuvio širdies. Ir Stepas ir Stasys mums visiems: ir jauniems ir seniems buvo gal daugiau nei mirusi motina ar tėvas, brolis ar sesuo... Tomis atmintinomis dienomis skausmo ašaromis verkė visa Lietuva. Nemirštamos atminties ir garbės tautos didvyriai tikrai to buvo verti. Jų verkė visa lietuvių tauta, nes jie už Lietuvą ir lietuvių tautą galvas paguldė. Tai yra epochalinio masto vyrai. Praeis šimtai metų, kaip dabar yra praėję septyniolika, bet jų vardai nemirštamai eis iš lūpų į lūpas, o jų atliktas palyginimo neturintis heroiškas žygis virs didinga legenda — tautos legenda.

Raudonasis slibinas apsiaubė Lietuvą. Lietuviai tačiau gynėsi, kaip įmanydami, bet jėgos buvo nelygios... Gal 60.000 kovotojų už Lietuvą paguldė galvas. Lietuva nuklota kankinių kaulais. Lietuva turi šimtus šventųjų... Ir norisi paklausti ar tai nebuvo iš dalies Dariaus ir Girėno nuopelnas? Ar jų testamente siekiamas visuotinas tautos heroizmas bei idealizmas neuždegė tautos Tėvynės meile ir pasiaukojimo dorybėmis?..

Gyvename be galo tragiškus laikus. Tačiau kančia tegu mus labiau užgrūdina. Tapkime plienu. Semkime sau pavyzdį iš Dariaus ir Girėno aukos; mokykimės Tėvynės meilės iš žaliųjų girių brolių — partizanų. Argi gali kas labiau, dar daugiau, Tėvynę mylėti už tą, kuris atiduoda už ją savo gyvybę?

Vykdykim jų testamentą

Neverkim. Nevaitokim. Dejonėm mūsų tarpe ne vieta. Darbo sunkumu nesiskųskim, nes mūsų vargas negali būti lyginamas su už geležinės sienos brolių ir sesių kankinių dalia.

Kartą prel. M. Krupavičius pasakė: "Tėvynėje likę moka ją mylėti ir aukotis dėl jos, tačiau ją apleidusieji gėdingai pamiršta savo pareigą. Lietuvių tautos priešai nori gyvenančius užsieny lietuvius bet kuria kaina sunaikinti. Jie žino, jog mes sudarome jėgą. Tą jėga dar nėra kolkas suburta. Reikia mums visiems didelio ryžto atgauti savo laisvę ir išsilaikyti vertingoj aukštumoj. Apie mūsų laisvę Dievas žino ir į ją veda, tačiau tai neįvyks be mūsų pastangų".

Taigi nepamirškime nė valandėlei Dariaus ir Girėno pasiaukojimo ir jų žygio intencijos. Tenelieka mūsų tarpe šiaudadūšių! Aukokime ir aukokimės. Vienybės, sugyvenimo, broliškos meilės įneškime į savo tarpą. Tikėkime į Lietuvą, taip kaip tikėjo Darius ir Girėnas, kaip tiki pavergtoje Lietuvoje kankinių mirtimi mirštą broliai ir sesės ir greičiau nei mes manome Lietuva išvys laisvės dienas.

testamentą!

DARIAUS IR GIRĖNO TESTAMENTAS

Mes skrisime į Lietuvą! Lietuvių tauta laukia iš savo sūnų ir drąsesnių žygių. Būtinai reikia ir jos sūnums prisidėti prie bendrojo darbo — tirti dar mažai žinomas Žiemių Atlanto vandenyno oro sroves, o taip pat naujai išrastus navigacijos būdus ir priemones pritaikyti kasdieniniams reikalams. Mes, gyvendami tokiais laikais, kada oras stengiamasi panaudoti žmonijos reikalams, laikome savo pareigą tautos vardu tą darbą garbingai atlikti.

Jaunoji Lietuva! Tavo dvasios įkvėpti mes stengiamės tą pasirinktą uždavinį įvykdyti. Mūsų pasisekimas tegu sustiprina Tavo dvasią ir pasitikėjimą savo jėgomis ir gabumais! Bet jei Neptūnas ar galingasis audrų Perkūnas ir bus mums rūstus — pastos mums kelią į Jaunąją Lietuvą ir pašauktų L i t u a n i k ą pas save, — tada Tu, Jaunoji Lietuva, turėsi iš naujo ryžtis, aukotis ir pasirengti naujam žygiui, kad audringųjų vandenynų dievai būtų patenkinti Tavo pastangomis, pasiryžimu ir nekviestų Tavęs į Didįjį Teismą.

L i t u a n i k o s laimėjimas tegu sustiprina jaunųjų Lietuvos sūnų dvasią ir įkvepia juos naujiems žygiams. L i t u a n i k o s pralaimėjimas ir nugrimzdimas į Atlanto vandenyno gelmes tegu auklėja jaunų lietuvių atkakumą ir ryžtumą, kad Sparnuotas Lietuvis būtinai įveiktų klastingąjį Atlantą Tėvynės Lietuvos garbei!

Tad šį savo skridimą skiriame ir aukojame Tau, Jaunoji Lietuva!

Tą didįjį bandymą pradėsime, tikėdamiesi Dievo palaimos.

Stepas Darius, Stasys Girėnas

ITALĖS PATARIMAS JAUNAM LIETUVIUI

Vienas lietuvis studentas mokėsi Pizos univeršitete, Italijoj. Matematikos mokslai jam nesisekė, ir jis juos metė. Sena buvo jo svajonė mokytis muzikos. Bet kur gauti stipendiją?

Sėdęs į traukinį, jis išvyksta bandyti laimės Romoj. Pakeliui susipažįsta su senyva ponia itale ir, išsikalbėjęs, atskleidžia jai savo planus. Prieš pat Romą ponia jam sako:

— Matau, kad Tamsta rimtai žiūri į gyvenimą. Jei Romoj nepavyktų nieko laimėti, atvažiuok, prašau, pas mane. Mūsų mieste taip pat yra konservatorija.. Tik negalvok, kad aš turiu kokius išrokavimus, kaip dažnai pasitaiko pas vokietes. Mano pagalba Tamstos neįpareigos.

Prabuvęs keletą dienų Romoje, studentas nieko nelaimėjo: nei stipendijos, nei pažadų jai gauti. Ilgai kovojo su savimi, tačiau, grįždamas, nusprendė užsukti pas ponią.

— Gerai, kad atvažiavai, — kalbėjo italė. — Aš dar kartą siūlau Tamstai pagalbą.

Lietuvis bandė atsisakyti. Jis tik užvažiavęs padėkoti jai už padrąsinimą.

Ponia, ilgiau nelaukdama, parodė jam kambarį, pasakė, kada bus vakarienė ir pusryčiai ir liepė jaustis kaip namie.

Bėgo mėnesiai, o globėjos nuotaikos vis buvo lygios, prielankios ir nuoširdžios. Studentas dirbo daug ir buvo patenkintas.

Namuose jis matė ponios augintinę, pačiame itališko brendimo grožyje. Ji pasimaišydavo jo kambaryje, kartais užkalbindavo, tačiau į jo širdies pasaulį nesiveržė — bent taip jam atrodė. Studentas taip pat nerodė jai didesnio dėmesio, nors akys džiaugėsi ją matydamos.

— Kažkas netikra šiuose namuose, — vis galvojo lietuvis. — Ponia gera, taip! Bet ar viena dieną ji nepareikalaus išpirkti vekselio — pasiūlys vesti jos augintinę. Kas bus tada?

Dar praėjo keletas mėnesių, ir vieną vakarą ponia pasišaukia studentą pas save.

— Stebėjau Tamstą, — pradėjo ji. — Mačiau, kad tam tikras netikrumo jausmas Tamstą lydi. Dabar aš noriu tęsėti savo žodį: jei galit, prašau nuo rytdienos palikit mano namus. Pats laikas šitai padaryti, nes mano augintinė Tamstą įsimylėjo. Nenoriu, kad tai kankintų ją ir Tamstai drumstų jausmus, o gal kenktų ateities planams. Prašau pinigų į Romą ir keletai mėnesių pragyventi. Už visa tai Tamsta nelieki man skolingas.

Studentas buvo priblokštas. Pradėtos ir pamiltos studijos turėjo baigtis.

— Tamsta būsi laimingesnis, susiradęs šiaurietę, — pridėjo dar ponia. — O dabar linkiu Tamstai išlaikyti žmogišką vertę, kaip ligi šiol.

Studentas išvyko į Romą. Kaip sapnas buvo jam tie keletas mėnesių. Jis vis galvojo apie ponią ir augintinę.

— Jei nerasčiau tautietės, — sprendė jis, — širdis verstų grįžti... Bet kodėl ponia taip pabrėžė susirasti šiaurietę, atseit, tautietę

Jis prisiminė vieną ponios prasitarimą: ji kilusi iš šiaurės, iš vokiškos šeimos. Turbūt, ir ji — nūnai jau našlė — nesijautė laiminga, ištekėjusi už pietiečio italo. Buvusi mokytoja — pedagogė, ji galėjo suprasti jauno žmogaus nepatyrimą, ir pati nukreipė jo kelius nuo pietų mergaitės, jos pačios augintinės.

Sutvarkęs dokumentus, studentas išvyko į Pietų Ameriką.

KATALIKŲ AKCIJA PRIEŠ KOMUNISTINĘ TAIKĄ

Milanas. — Kardinolas Schuster, Milano arkivyskupas, sąryšyje su komunistų organizuojama parašų akcija už vadinamą taiką, paskelbė pareiškimą, kuriame sakoma, kad visas pasaulis žino ir turi žinoti Bažnyčios Popiežių pareiškimus apie krikščionišką taiką ir apie Kristaus karalystę ir pasmerkimus neleistinos strategijos ir ginklų. Dėlto nėra reikalo nuolat kartoti panašius pareiškimus ypač pasirašant prieš narį politinės partijos, kuri neatstovauja nė Bažnyčios nė didesnės italų tautos dalies pažiūrą.

Šia proga pažymėtina, kad Italijos užsienių reikalų ministeris, kada buvo komunistų atstovų prašomas suteikti vyzas keliems šimtams įvairių šalių vadinamų taikos partizanų, kurie norėjo daryti suvažiavimą Genevoje atsakė, kad Italijos vyriausybė labai brangindama taiką neįžiūri, kad toks suvažiavimas būtų taikai naudingas ir ypač kad šiame suvažiavime mato bandymą falsifikuoti tikrą atsakomybę už Korėjos įvykius, ir dėlto laiko savo pareiga neduoti vizų norintiems dalyvauti projektuojame kongrese.

LAIC prašo siuntinėti iškarpas

Stambiausieji laikraščių iškarpų rinkimo biurai nepajėgia pilnai surinkti tik vienos didelės valstybės spaudos atsiliepimus vienu ar kitu klausimu. Antra vertus, toksai aptarnavimas brangiai kainuoja.

Todėl, LAIC prašo visus politine akcija sudomintus lietuvius siuntinėti vietos spaudoje ir žurnaluose pastebėtus straipsnius apie Lietuvą ir lietuvius, lietuvių ir baltiečių pastangas ir kovas, apie įvykius surištus su Lietuvos išlaisvinimu. Persiunčiant prašome nurodyti laikraščio varda, vietovę, datą ir puslapį. Iškarpas siust šiuo adresu: Lithuanian American Information Center, 233 Broadway, New York 7, N.

šutinė galvos pusė ir nusivožė. Paskum teismas buvo, sakė ponas už šunį iš ūkio išmesiąs, bet kad lazdos iš rankos nepaleidau, tai ir teismas nebaudė. Nuo to laiko, kai pamatydavo lazdelę, nė artyn nesirodydavo. O tėvui reikėjo tiesiai per dvarą eiti. Tai ir sakau: nors lazdelę imk. Per dvarą eiti nejuokai. Būdavo, kai išsiverčia iš paliyarko visa ruja, koks penkiolika, tai ir rimčiausią vyrą gali pasitiesti. Ana Gerbenių Jurgis nuo to ir mirė. Kai apkramtė, tai taip vyras iš žaizdų ir nebeišlipo...

Lazdelę sugrįžęs paėmė. Paėmęs pakilnojo, paėjo kelis žingsnius ir sako atsisukęs:

— Tu jį paleisk. Arklys irgi savo protą turi — tegu bėga. Pats namus susiras. O pas tave užtiks kas kada, ar ne...

Jis nuėjo, aš valandėlę stovėjau ir galvojau. Arklys trypė kojomis ir šnirpštė; jutau, kaip virpa jo šnervės ir kaip trukčioja paslėpsniai. Jis atsuko galvą į mane ir ėmė snukiu trinti krūtinę, lyg prašydamas, kad paimčiau. Ir tada, kaip šiandien, pagalvojau: "O jeigu tu į vagies rankas pateksi? Po dviejų trijų dienų prūso liodingą tampysi. Ne, broliuk, verčiau pabūsi pas mane. Sekmadienį klebonas iš sakyklos paskelbs. Jeigu gero žmogaus būsi, bent pusbutelį bus už ką išgerti.

Norėjau sėsti, bet jis koja buvo per pavadį perkėlęs. Pasilenkiau atkelti, o jis pats pakėlė ją, lyg pasisveikinti norėdamas, ir laikė, kol sutvarkiau pavadį, o kai suėmiau pavadį ant sprando, tai taip ir ėmė krūpčioti. Kaip šiandien atsimenu, taip ir jaučiu jo nugarą po savo delnais. Net krūtinėj šilta pasidarė, ir pagalvojau, būtų labai gerai, kad niekas nebeatsišauktų. Juk toks arklys!

Užsėdau ir paraginau. Jis žengė kelis žingsnius žingine, paskum ėmė bendznoti, palengva perėjo į riščią ir pradėjo tiestis vis spartyn ir spartyn. Įtempiau pavadžius, bet jis tik vienu kartu, kad tystels kaklą pirmyn, kaip priguls pilvu prie kelio, man net širdis apmirė. Na, sakau, velnias, man ir kaulus išbarstys. Ir matau. Aiškiai matau, kaip vidurdienį, tėvas eina keliu ir suka lazdelę apie galvą, o arklys puola tiesiai jį. Aš noriu pasukti į šoną, o jis kaip plieninis: tik šnypščia, ir putos iš nasrų eina.

— Bėk į šalį! — šaukiu. — Suminsiu!

O tėvas nė grįžt — eina sau, lyg ne jam šaukčiau.

Ir užlėkiau tiesiai ant jo. Man pasirodė, kad arklys nutvėrė jį pirmutinėm kojom ir pakilo į viršų. Norėjau nuvirsti, bet kojos prie arklio šonų buvo kaip prikaltos. O arklys kilo. Dabar aš aiškiai supratau, kad čia ne arklys, bet pats velnias. Mes įlindom į debesis. O tie debesys, tai kaip miškas: ir šlapi, ir veida kapoja. Debesys praretėjo, ir arklys išlėkė virš jų. Aukštai švietė didelės raudonos žvaigždės, ir debesys apačioj buvo raudoni, kaip įkaitusios geležys. Dabar aš aiškiai mačiau, kad arklys buvo juodas, karčiai pasišiaušę ir nuo greitumo kaip botagai kapoja man veidą. Aš galvojau, kad neša tiesiai į pragarą. Daug sykių iškalbėjau visu poterius nuo pradžios ligi galo ir mintimi žegnojau arklio galvą, bet jis lėkė, kaip sudegęs. Su ranka žegnoti negalėjau, bijojau atitraukti nuo sprando, į kurį buvau įsikibęs, kad nenuvirsčiau iš tokių aukštybių žemyn. Paskiau atsiminiau tėvą. "Anuprai, Anuprai! — šaukiu. — Ar tu dar gyvas?" Jis nieko neatsakė. Tada atsargiai, nors ir pilnas baimės, palenkiau galvą į šalį. Tarp pirmutinių arklio kojų nieko nebuvo. Paskutinėmis irgi buvo laisvas. Jis šuoliavo taip baisiai, lyg būtų lėkęs ne grynu oru viršum debesų, bet gerai žvyruotu vieškeliu. Aš ir kanopų bildėjimą girdėjau.

— Amžinatilsį, Anuprai, — tariau. Tegu tavo dūšia, nors ir velnio nešta, pro šalį pragaro vartų praeina.

Sulig tuo mano atsidusimu, Juodukas kad ners stačiai žemyn, man net plaukai pasišiaušė, kad ims lėkti per debesis. Vandenys purslais tik į šalis skiriasi, kažin kas veidą kapoja, o priešais pragaro vartai žybčioja, girdėti uždarytų dūšių graudus aimanavimas. Aš ėmiau iš visų jėgų plėšti pavadžius atgal ir šaukiu: — Tpru, šėtone, sustok! Angele sarge, kodėl mane palikai? Tpru, tpru! Tik su sykiu šalia, visiškai šalia manęs švystelėjo, lyg saulė užtekėjo. Žiūriu — stovi Raudonių Baltramiejus su Mykolu Švendriniu ir šviečiasi degtukais. Abu juokiasi ir sukasi ratu aplink mane, o po kojų juoda, juoda gelmė.

— Tai ir judu, vargšai, čia patekote. Aš tai aš... Aš arklį vogiau. Va, šitą! Patį šėtoną. Bet jūs? Kas jus čia atnešė? — sakau.

Bet jie dar labiau juokiasi. Sako: tikrai kiba pats velnias tave, brolyti, čia į vidurį balos įnešė!

— O kokios balos? — klausiu.

— Nejaugi nuo poros taurelių taip pasigėrei, kad pakeliui velniai apniko. Ir kam tu dabar čia tą beržą už šakų tampai?

Ir sulig tais žodžiais man lyg akys atsivėrė. Žiūriu: sėdžiu ant to paties beržo, rankom į nusvirusią šaką įsikibęs, ir taškau kojomis vandenį, kuriame, ligi krūtinių subridę, stovi Baltramiejus ir Mykolas.

Lyg iš miego pabudau, tik galva nuo baisaus lėkimo sukosi: rodos, ir miškas, ir bala, ir juodu abu tik bėga, tik bėga atgal.

— O kur Anupras? — paklausiau.

— Ar judu persiskyrėt?

— Prie Tvorelių palikau, — sakau. — Ir lazdelę paskolinau, kad nuo dvaro šunų būtų kuo atsiginti.

Ir aš jiems viską pasakiau, kaip buvo.

Švendrinis tik nusijuokė. Sako: — Jis seniai prie pačios šono šildosi, tik tu čia po balas su velniais besitaškai.

VISIEMS PITTSURGHO SKAUTAMS IR SKAUTĖMS

Šį šeštadienį, liepos 15 d. yra organizuojama visų Pittsburgho lietuvių skautų ir skaučių iškila. Jei bus gražus oras skautai renkasi tą dieną prie "Lietuvių Žinių" redakcijos namų (2211 Sarah St.) 2 val. po pietų. Prašoma vilkėti uniformas ir pasiimti su savim užkandžių.

A. Krapavičius
draugininkas

"MAIRONIO" ANSAMBLIO CHORISTŲ DĖMESIUI

Šiuo pranešama, jog liepos 19 d. 8,30 val. vak. Lietuvių Piliečių Svetainės salėje įvyks "Maironio" ansamblio choro repeticija. Jos tikslas — pasiruošimas dalyvavimui Lietuvių Dienos programoj Bridgevillėj.

Choro seniūnas

KRONIKA

° Seselių pranciškiečių kiekvienais metais liepos 4 d. rengiama Lietuvių Diena šiemet neįvyko dėl labai lietingo oro. Piknikas buvo nukeltas į praeitą sekmadienį. Šį kartą pasitaikius puikiai dienai piknikas pavyko labai puikiai. Gausiai susirinkusi lietuviškoji visuomenė jaukiai praleido laiką.

° Tremtinių Gudaičių šeima praeitą pirmadienį iš Pittsburgho persikėlė gyventi į Čikagą.

° Praeitą savaitę įvykusiame ALRK Federacijos Pittsburgho apskr. susirinkime buvo tartasi Pittsburghe įvykstančio Federacijos suvažiavimo reikalais.

° Mūsų bendradarbis V. Kličius, Jr. tarnybiniais reikalais dviem savaitėm išvyko į Vašingtoną.

° Praeitą ketvirtadienį "Lietuvių Žinių" patalpose įvyko Pittsburgho lietuvių vargoninkų posėdis, kuriame buvo tariamasi K. Federacijos suvažiavimo muzikinės programos reikalais.

° Mūsų bendradarbis adv. S. Gabaliauskas grįždamas iš Kanados dalyvavo LRKSA seime Detroite.

° "Lietuvių Žinių" administracijoje galima gauti įvairiausių lietuviškų knygų: tiek religinės literatūros, tiek grožinės. Suinteresuotieji kreipkitės darbo valandomis: nuo 9 iki 12 ir nuo 1 iki 6 val. vak.

° Šių metų rugsėjo 30 d. spalio 1 d. įvyks ALRK Federacijos suvažiavimas. Ta pačia proga čia Pittsburghe įvyks ir Amerikos at-kų sąjungos konferencija.

VISI KLAUSO LIETUVIŠKŲ RADIO PROGRAMŲ TRANSLIUOJAMŲ IŠ

WMCK — 1360 KILOCYCLES, McKEESPORT, PA., STOTIES

Lietuvių Radio Žinių programa transliuojama kiekvieną sekmadienį 1:45 val. po pietų. Jai vadovauja Tėvai Pranciškonai. Kiekvienoje programoje yra religinė ar kultūrinė paskaitėlė, įvairios žinios, gerai paruošti montažai ir gražios lietuviškos dainos, dėl to visi mielai klausosi ir gėrisi.

Jeigu turite ką nors paskelbti, pasveikinti ar pareikšti užuojautą, tai savo pranešimus siųskite: Franciscan Fathers, St. Anthony's Church, Box 246, Bridgeville, Pa., telefonas: Bridgeville 41.

Lietuvos Vyčių, Knights of Lithuania, Radio Valandėlė. Pasibaigus Lietuvių Radio Žinių programai, kiekvieną sekmadienį iš tos pačios WMCK — 1360 kilocycles stoties 2:10 — 2:25 val. Pittsburgho apskrities Vyčiai transliuoja įdomią programą, susidenčią iš kalbų, žinių, lietuviškos muzikos ir dainų.

Jei norite šioje Radio Valandėlėje skelbtis kreipkitės: Knights of Lithuania, 2211 Sarah St., Pittsburgh 3, Pa.

BŪKIME VIENINGI IR DUOSNŪS

KAN. KONCIAUS KALBA PASAKYTA LIEPOS 1 D. PER VATIKANO RADIJĄ

Brangūs lietuviai, lietuvės,

Man yra labai malonu prabilti į jus per Vatikano radiją iš Katalikų Bažnyčios Centro. Šv. Tėvas, Kat. Bažnyčios Galva, yra visų tautų globėjas, užtarytojas ir nuoširdus Tėvas. Jam lietuvių tautos traginga padėtis po komunistiniu jungu yra gerai žinoma ir Jis viską daro, ką tik gali — ypatingai malda, — kankinių tautai gelbėti.

Mes, Amerikos lietuviai, sekdami Jo Šventenybės kilnų pavyzdį ir dar būdami lietuvių kilmės, ypatingu būdu susirūpinome savo senos tėvynės Lietuvos ir jos gyventojų baisia padėtimi šio antrojo pasaulinio karo metu.

Sėkmingiau visokeriopą pagalbą kenčiančiai lietuvių tautai teikti, mes, virš milijono Amerikos lietuvių, be tikybinių bei politinių įsitikinimų skirtumo 1944 metų pradžioje susibūrėme į galingą didžiulę organizaciją: Bendrąjį Amerikos Lietuvių Šalpos Fondą.

Dėka mūsų vieningo darbo tapome priimti, kaip ir kitos sąjungininkų tautos, į Amerikos Nacionalinį Karo Fondą ir iš jo šalpos reikalams gavome apie 1.000.000 dolerių. Mums taip pat daug pagelbsti Amerikos Katalikų Centras ir Amerikiečių plačioji visuomenė. Jiems yra gerai žinoma, kad lietuvių tauta nekaltai kenčia nuo totalitarinio rėžimo persekiojimo.

Mūsų šalpos darbas lietuviams tremtiniams buvo išvystytas šiuose kraštuose: Vokietijoje, Austrijoje, Italijoje, Šveicarijoje, Prancūzijoje, Belgijoje, Danijoje, Švedijoje, Ispanijoje, Anglijoje, Kinijoje, Filipinų salose. Visuose čia suminėtuose kraštuose yra lietuvių tremtinių.

Mums rūpėjo ne vien tik tremtiniai, iš Tėvynės išvaikyti po minėtas šalis, bet lygiai arti širdies mums yra vargšai lietuviai pasilikę tėvynėje. Mūsų gailestinga ranka darė pastangų pasiekti ir juos: 1945 metais siuntėme apie 50.000 dolerių vertės drabužių ir avalynės per rusų karo šalpos organizaciją į Lietuvą. Laukėme kokio nors pranešimo apie tų gėrybių išdalinimą Lietuvoje, bet, deja, jo nesulaukėme. Vienok vėl mėginome 1946 metais, kada pasiuntėme už 25.000 dolerių įvairių vaistų Lietuvos ligoninėms ir kitoms institucijoms. Šią siuntą perdavėme Amerikos Raudonajam Kryžiui persiųsti per Maskvą į Lietuvą. Deja, ir šį kartą jokio atsakymo negavome taip, kad iki šiai dienai nežinome kas atsitiko su mūsų siuntomis ir kur jos atsidūrė.

1947 metais nutarėme pasiųsti į Lietuvą savo atstovą, susipažinimui su ten esančių lietuvių būkle. Ten vykti sutiko operos artistė B. Darlys, bet deja, sovietų konsulas Kiseliev (New York'e) griežtai atsisakė išduoti vizą.

Po tų visų pastangų mūsų šalpos darbas buvo nukreiptas tik į tremtinių gelbėjimą, teikiant jiems šalpą ir lengvinant jų emigraciją. Mūsų organizacijos gerai sutvarkytas veiklos tinklas Amerikoje ir per mūsų įgaliotinius sudaryti kontaktai bei veiklos išvystymas įvairiuose kraštuose vyksta labai sėkmingai. IRO aukšti pareigūnai Genevoj, NCWC Vyriausias Įgaliotinis J. Norris Europoje, kariškos ir civilinės valdžios pareiškia daug komplimentų, sakydami, kad BALF šalpoj ir ypač emigracijoj užima žymiausią vietą tarp kitų tautų.

Dėl tokios sėkimingos veiklos padėka priklauso vieningam darbui, mūsų tautos prieteliams ir lietuviams tremtiniams, kurie yra drausmingi, kultūringi ir puikiai susiorganizavę.

Man, būnant šios garbingos organizacijos pirmininku nuo pat jos įsikūrimo, 1945 — 1946 metais turėjau progos aplankyti tremtinius, išbarstytus po visą Vakarų Europą ir dabar vėl atvykau į Europą susipažinti su tremtinių likučiais ir jų dabartinėmis sunkenybėmis.

Čia atvykęs viską padarysiu jų būklės palengvinimui ir padėsiu jiems išsikelti į kitas pasaulio šalis, ypač tiems, kurie yra dėl kokių nors priežasčių užkliuvę; ypatingai atkreipsiu dėmesio į Klaipėdos krašto lietuvius ir su jais turėsiu daug pasitarimų.

Tikiu, kad klausytojams bus įdom uišgirsti apie lietuvius tremtinius skaičiais.

Lietuvių tremtinių yra dar šiose šalyse: Vokietijoje yra apie 10.000 iš kurių galės emigruoti į Ameriką apie 7.000; Austrijoje yra 335 ir iš jų išvyks į Ameriką ar į kitas šalis apie 200; Italijoje yra 155 iš kurių tikisi išemigruoti apie 50; Šveicarijoje — apie 125; Prancūzijoje dar yra likę 800, iš kurių tik vienas kitas galės emigruoti į kitus kraštus; Belgijoje — 200; Danijoje — 150 ir Švedijoje apie 30 lietuvių.

Didžiausias išsikėlusių lietuvių tremtinių skaičius yra pasiekęs Šiaurinę Ameriką — jau dabar jų čia yra 23.000. Praeitą vasarą teko keliauti po visą platųjį kraštą ir lankyti čia atvykusius naujakurius. Jų visų padėtis yra puiki; išimtį radau tik 30 šeimų prie New Orleans, La.

Lankiausi Kanadoj pas lietuvius, kur jų radau apie 8.000. Jų ekonominės sąlygos yra kiek blogesnės negu Amerikoje; bet užtektinai geros ir mačiau, kaip jie patys sau statosi namus Montrealyje. Uždarbiai čia kiek mažesni negu Š. Amerikoje, bet ir pats pragyvenimas yra pigesnis. Iš susirašinėjimo gaunamą žinių, kad pusėtinai gerai lietuviams sekasi Australijoje, kur jų yra apie 5.000 ir Anglijoje apie 4.000. Argentinoj, Čilėj, Naujojoj Zelandijoj ir kitur jų yra apie 3.000.

Tokiu būdu iš viso jau yra susiradę sau pastovesnį gyvenimą 43.000 lietuvių. Likusių tremtyje yra dar apie 12.000.

Mes Amerikos lietuviai vieningai su visais jumis, kokioj pasaulio dalyje jūs esate, glaudžiai veiksime; reikalingiems šalpos, ypač ligoniams ir mažiems vaikučiams mes teiksime visokeriopą pagalbą. Mes Amerikos lietuviai gelbėsime ne tik išsikelti į įvairias svetimas šalis, bet pagalbos ranką ištiesime taip pat jums laimingai grįžti į savo laisvą tėvynę Lietuvą. Bendras Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas turi New York'e savo namus, kur yra mūsų sandėlys ir įstaigos. Mes esame pasiryžę tęsti šalpos darbą taip ilgai, iki lietuvių tauta mūsų paramos bus reikalinga. Mums yra suprantama, kad ne tik tremtiniams, bet ir komunistų sunaikintai Lietuvai, kai ji atgaus savo laisvę, mūsų pagalba bus taip pat reikalinga. Mes esame pilnai įsitikinę, kad su Dievo palaima tos laimingos dienos susilauksite kuomet komunizmo raudonasis, žiaurusis stabas subyrės ir kada galėsite grįžti pas savo išlikusius dar gyvus artimuosius į savo tėvų žemę.

Kreipiuosi į visus pasaulio lietuvius, kad būtumėte vieningi ir kad tą vieningumą įrodytumėte darbais užtardami vieni kitus ir būdami duosnūs ypač saviesiems.

Telaimina Dievas vieninga ir galingą katalikišką lietuvių tautą.

PASITRAUKĖ PROF. BENDER

Spauda praneša, kad Princetono Universiteto Profesorius Harold H. Bender, sulaukęs 68 metų amžiaus pasitraukė į pensiją. Princetono Universitete jis dirbo jau nuo 1909 m. ir buvo indo-germanų, filologijos dėstytojas ir tarptautiniai žinomas etimologijos specialistas, o, be to, dar buvo žinomas kaipo amatorius kriminologas, daug pagelbėjęs valstijos policijai aiškinant žmogžudystes.

Kaipo vyriausias Webster's New International Dictionary etimologistas jis praleido aštuoneris metus prie to žodyno bebandydamas nustatyti 550.000 žodžių kilmę.

ĮSIGYKITE

A. Vilainio sąsiuviniais leidžiamą knygą: **Žmogus, kuris amžinai keliavo.**

Knygoje telpa apie 150 nuotraukų ir iliustracijų iš Lietuvos. Knyga turės virš 300 pusl. Čia reportažų forma aprašoma senieji piliakalniai, pilys, žymiųjų vyrų tėviškės, didieji kultūros paminklai, religinės, tautinės šventovės ir visa kita, kas brangu ir miela lietuvio sielai.

1 — 2 sąsiuvinys jau yra išėję iš spaudos. Jų turiny rašoma apie Rietavą, Plungę, Gondingą, Kretingą, Palangą, Šventosios uostą, Salantus, Lenkimus, Papilę, Žemaičių Kalvariją, Medingėnus, Varnius, Platelius, Kražius, Kelmę, Tytuvėnus, Šiluvą ir t.t. Veik visi straipsniai iliustruoti nuotraukomis ir paveikslais.

Kiekvieno sąsiuvinio kaina 0,50 dol. Visų 7 sąsiuvinių kaina 3.30 dolerių.

Adresuokite:

A. Vilainis — Šidlauskas
5300 West 23rd Place
Cicero 50, Illinois — U.S.A.

Atkirpkite ir siųskite šią atkarpą su money orderiu:
Užsisakau A. Vilainio knygą: **Žmogus, kuris amžinai keliavo,** visus septynis sąsiuvinius ir siunčiu 3,50 dol.
Užsisakau tik 1 — 2 sąsiuvinį ir siunčiu 1 dol.

Išsiųskite šiuo adresu .....

.....

.....

.....

Parašas

FORT WAYNE HOTEL
Mrs. K. Schaffer, Prop.
Phone CEdar 1-9195
310 Federal Street
N. S., Pittsburgh, Pa.

JAUNUOLIAI,

Norį pasišvęsti Dievo garbei ir Lietuvių Tautos gerovei, kviečiami stoti į
LIETUVIŲ PRANCIŠKONŲ VIENUOLYNĄ
Kennebunk Port, Maine
Į KLIERIKUS PRIIMAMI
Lietuvių katalikų šeimų sūnūs, baigę bent
8 SKYRIŲ PRADŽIOS MOKYKLĄ
Priimami taip pat
KANDIDATAI Į BROLIUS.
Dėl priėmimo sąlygų kreipkitės:
VERY REV. JUSTINAS VAŠKYS, O.F.M.
Kennebunk Port, Me.

BRIDGEVILLĖS PRANCIŠKONŲ LIETUVIŲ DIENA

LIETUVIAI PRANCIŠKONAI liepos 30 d., sekmadienį, Šv. Antano parapijos sode, prie 28 kelio.

LIETUVIŲ DIENA prasidės Šv. Antano bažnyčioje, 10:30 val., Šv. Mišiomis su progai pritaikintu pamokslu.

LIETUVIŲ DIENOS PROGRAMOJE bus įdomi Prof. K. Pakšto kalba, dainos, tautiniai šokiai ir įvairūs ligi šiol nematyti žaidimai.

TĖVAI PRANCIŠKONAI visus artimų ir tolimų kolonijų lietuvius kviečia šioje šventėje dalyvauti.

Į LIETUVIŲ DIENĄ atvykti ne sunku. Iš Pittsburgho patogiausias 28 kelias. Iki vienuolyno eina ir dviejų linijų autobusai: Blue Ridge Lines, kurie išeina iš Greyhound stoties ir Ezio Bigi Line, kurie išeina iš Smithfield Str.

VISAIS REIKALAIS KREIPKITĖS: Franciscan Fathers, St. Anthony's Church, Box 246, Bridgeville, Pa., telefonas: Bridgeville 41.

KRAUS
THE JEWELER
V. J. KRAUZLYS, Savininkas
1816 Carson Street
PITTSBURGH 3, PA.
EVerglade 4850

Phone, FEderal 1622
HASER
Funeral Home
AMBULANCE SERVICE
Mes esame dėkingi už jūsų biznį
512 Chartiers Avenue
McKEES ROCKS, PA.

C. K. PIKIEL
General Insurance — Notary Public
Marriage Lincenses — Auto Licenses
Business Broker
WE SPECIALIZE IN TAVERNS
121 So. 22nd St. -:- Pittsburgh 3, Pa.
S. S., PITTSBURGH, PA.
Phone EVerglade 1-2300

Atvykę į South Side—
Visuomet atsilankykite į
FLORENT RODGERS CAFE
136 South 21st Street -:- Pittsburgh 3, Pa.
Malonesnės vietos niekur nėra. Turime lengvų užkandžių ir visokių gėrimų.

Iron City Clock Hospital
JOHN KAMARAUSKAS
Lietuvis Laikrodininkas
—Expert Repairers—
CLOCKS—WATCHES—JEWELRY
2120 Forbes St., Pittsburgh, Pa.
Tel.: AT. 7399

Phone HOmestead 3169 — **Night Service HO. 5575-R**
HOMESTEAD MAYTAG STORE
ALL MAKES OF WASHERS AND VACUUM SWEEPERS
Motors -:- Radios -:- Refrigerators -:- Belts and Brushes
To Fit All Motors
PARTS and REPAIRS—ALL WORK GUARANTEED
602 Amity Street — **Homestead, Pa.**

A. L. WENSLOVAS
LIETUVIS GRABORIUS
LAISNIUOTAS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Nauja moderniška koplyčia dykai visiems. Kreipdamiesi į mus turėsite mandagų ir sąžiningą patarnavimą
Tel. HEmlock 1-0203
2128 Carson Street — **S. S., Pittsburgh, Pa.**

Lietuvių Žinios

GINKLUOTŲ JĖGŲ KONTROLĖ DEMOKRATIJOJ

Jung. Amerikos Valstybės dabar palaiko didžiausią taikos meto kariuomenę ir laivyną ir aviaciją visoj savo istorijoj. Bet nei vienas amerikietis neturi manyti, kad jis neturi įtakos jų organizavimui ir sutvarkymui. Šios šalies įkūrėjai nutarė palikti kontrolę mūsų ginkluotų jėgų pačių žmonių rankose ir tą savo sprendimą aiškiai įtraukė į kelis konstitucijos skyrius.

Pirma, konstitucija paskiria J.A. Valstybių prezidentą — kariuomenės ir laivyno ir tikrąjai Jung. Valstybių tarnybai pašauktos atskirų valstijų milicijos vyriausiu vadu. Kadangi patys įmonės išrenka prezidentą, reiškia kad patys žmonės pasirenka savo karinį vadą.

Toliau, užtikrinti kad prezidentas, kaip vyriausias vadas, nevartotų ginkluotas jėgas kaip įrankį padidinti savo galią, konstitucija suteikia tam tikrą autoritetą kongresui. Kongresui pavesta sudaryti ir išlaikyti kariuomenę bet pinigai, tam tikslui, negali būti skiriami ilgesniam laikotarpiui kaip dvieji metai.

Senatas priima arba atmeta prezidento paskyrimus ir paaukštinimus visų ginkluotų jėgų karininkų; gali duoti Prezidentui "emergency" galią daryti laikinus paskyrimus ir paaukštinimus.

Galutinai tik kongresas gali paskelbti karą. Mūsų šalies įkūrėjai tikėjo, kad tą svarbią galią negalima pavesti vienam žmogui.

Du iš pirmų dešimt konstitucijos priedų, (dešimt priedų sudaro mūsų "Teisių Bilių"), irgi liečia karinius dalykus. Vienas užtikrino žmonėms, kad nauja federalė valdžia galutinai nedraus civilinės "milicijos" laikymą. (Webster's žodynas išaiškina "miliciją", kaip grupę piliečių, įstojusių ir išlavintų karinei tarnybai, bet kurio pašaukti tarnybai tik karo metu. Mūsų revoliucijos kariuomenė ir laivynas buvo "milicijos" rūšies. Jung. Valstybių organizuota milicija pavadinta National Guard 1920 m.).

Kitas konstitucijinis priedas, kuris liečia karinius dalykus sako: "Taikos metu nei vienas karys negali būti apgyvendintas bet kuriuose namuose be savininko sutikimo, karo metu — tiktai įstatymo nustatytu būdu.

Žmonėms turėjo būti užtvirtinta, kad valdžia nepaims privatų turtą pulkų naudai taikos metu ir jeigu būtų reikalinga tokia akcija karo metu, jų atstovai padarytų taisykles. Šis priedas padėjo įsteigti tvirtą principą, kad civilinis autoritetas viršijo karinį autoritetą.

Kongresui pavesta nustatyti netik ginkluotų jėgų didumą ir paskyrimą pinigų jų užlaikymui. Konstitucija reikalauja, kad kongresas nustatytų taisykles valdyti ginkluotas jėgas.

Prezidento — kariuomenės vado pareigas, kaip ir jo kitas pareigas, pildo jo paskirti pagelbininkai, kabineto nariai. Senatas jų paskyrimą turi patvirtinti.

Vienas iš prezidento kabineto narių yra krašto gynimo sekretorius — jo vyriausias patarėjas kariniuose reikaluose. Pagal įstatymą, jis turi būti civilis asmuo, kuris per dešimt metų prieš paskyrimą netarnavo jokioj karinėj tarnyboj.

Svarbiausi krašto gynimo sekretoriaus patarėjai yra kariuomenės, laivyno ir aviacijos sekretoriai. Jie pildo savo pareigas kaip atstovai jų Vyriausiojo Vado — Prezidento. Paprastai jie yra civiliai asmenys.

Antroj eilėj yra kariuomenės štabo šefas, laivyno operacijų šefas ir aviacijos štabo šefas — profesijonalai karininkai. Jie įsakymus ginkluotoms jėgoms neduoda savo vardu, jų visi įsakymai perduoti per savo atskirus sekretorius. Šie profesijonalai karininkai ir pirmininkas (irgi profesijonalas) sudaro šefų bendrą štabą, kuris kaipo grupė yra pirmas prezidento, krašto gynimo sekretoriaus ir tautinės apsaugos tarybos patarėjas.

ESTŲ SEIMAS ŠVEDIJOJE

Stockholm (LAIC) — Birželio 11 d. Stockholme posėdžiavo Švedijos estų konferencija, sukviesta Estijos Tautinės Tarybos (ENR) — estų VLIKo. Dalyvavo apie 150 atstovų.

Tarybą sudaro keturios pagrindinės partijos: agrarai (konservatyvių partija), ūkininkai ir mažažemiai (liberalai), tautinis centras ir socialdemokratai. Prie jų prisidėjo okupacijos metu ir tremtyje susikūrę sąjūdžiai — liberalų demokratų sąjunga, respublikonai, estų tautinė sąjunga, ir radikaldemokratų sąjunga, bene jauniausias junginys.

Kongresas sudarė kaip ir įvadą "baisaus birželio" paminėjimui. Buvęs prezidentas August Rei padarė pranešimą *apie tarptautinę būklę* — estų tremtinių orientacijos požiūriu. H. Rebane padarė estų veiklos užsieniuose apžvalgą. Lietuvių vardu kongresą sveikino V. Žilinskas, latvių vardu Mintautas (Mindaugas) Čakste, lenkų — Sokolnicki. Kongresas pasmerkė sovietų vykdomą genocidą Baltijos valstybėse.

NAUJAS LIETUVIŲ TRANSPORTAS

1950 m. liepos 8 d. laivu "GENERAL McRAE" į New Yorką atvyko šie lietuviai tremtiniai:

Achenbachas, Vilius, Winnemaug Rd., Watertown, Conn.

Bielkevičienė, Elena, 95 So. 3rd St., Brooklyn 11, N. Y.

Bruozis, Justinas, 521 Grafton St., Worcester, Mass.

Burokienė, Veronika, 183 S. Leonard St., Waterbury, Conn.

Degutis, Kazys, 61 — 51 56th Ave., Maspeth, N. Y.

Draugelis, Juozas, Sofija, Vaidevutis, 6616 S. Albany Ave., Chicago 29, Ill.

Girdvainis, Ignas, 528 Main St., Darby, Pa.

Glebus, Regina, Napoleon, 10th St., and John Ave., Norwood, Mass.

Gaidikas, Valentinas, Zofija, Regina, Vida, 174 W. 8th St., So. Boston, Mass.

Gurskis, Vytautas, Stanislawa, Dionizas, 4832 Homerlee Ave., E. Chicago, Ind.

Jakaitis, Pranas, Romuldas, Pranas, 269 W. Thayer St., Philadelphia 40, Pa.

Jakubauskienė, Valerija, 174 W. 8th St., So. Boston, Mass.

Jakulis, Julius, Ona, Egidijus, 324 Wharton St., Philadelphia 47, Pa.

Jasinskas, Ona, 5133 S. Avers Ave., Chicago, Ill.

Kalvaitis, Pranas, 189½ New York Ave., Newark 5, N. J.

Kamensky, Basil, So. Canaan, Pa.

Kilikevičius, Elena, Vytautas, Ona, 357 S. 3rd St., Brooklyn, N. Y.

Kizauskas, Boleslovas, 3422 S. Smerald Ave., Chicago 6, Ill.

Končius, Antanas, Emilija, Algimantas, Regina, Dominikas, Ana, Adelė, 1 Highland Pl., Yonkers, N. Y.

Krivickas, Domas, Gražina, Ruta, Irena, 5237 Webster St., Philadelphia 43, Pa.

Laurinavičius, Mikodemas, 227 W. 5th St., So. Boston, Mas.

Lešniauskas, Galina, 4512 S. Hermitage Ave., Chicago, Ill.

Lipkis, Edvinas, Meta, Zita, 1061 Jefferson Ave., Brooklyn, N. Y.

Mackevičius, Aleksandras, Jadvyga, 2204 St. Clair Ave., E. St. Louis, Ill.

Mačiulaitis, Juozas, 3736 Pulaski St., E. Chicago, Ind.

Malinauskas, Želma, Petras, Marija, 743 West 59th St., Chicago 21, Ill.

Martinkus, Ona, Algirdas, Chazy, N. Y.

Masiulis, Boleslavas, Katrina, Mindaugas, 59 — 76 57th Rd., Maspeth, L. I., N. Y.

Masiulis, Visvaldis, Aldona, Visvaldas, 5021 Northcote Ave., E. Chicago, Ind.

Misevičius, Gabrielius, 883 E. Broadway, S. Boston 27, Mass.

Magorienė, Verą, 186 Male Ave., Brooklyn 8, N. Y.

Paulauskis, Stanislovas, Elza, Vanda, 820 E. Washington St., Appleton, Wisc.

Pekaitė, Ona, 1723 Iroqouis Ave., Detroit 14, Mich.

Pivoriūnas, Juozas, 7407 Lawnview Ave., Cleveland 3, Ohio.

Prechtas, Valteris, Florentina, Kristine, 3138 St., Vincent St., Philadelphia, Pa.

Ručys, Juozas, Maria, Vytautas, Dalia, 183 S. Lenord St., Waterbury, Conn.

Šaimininkas, Vytautas, 98 Russ St., Hartford 6, Conn.

Simanavičius, Vincas, Vanda, Eglė, Nijolė, 2102 W. 71st St., Chicago, Ill.

Šimutis, Juozas, 24 Pearson Ave., Nashua, N. H.

Sisas, Juozas, 195 Ames St., Brockton, Mass.

Sperauskas, Antanas, Liucija, Algirdas, Tomas — Vytautas, 95 S. 3rd St., Brooklyn, N.Y.

Strangulis, Jokūbas, Darata, 4209 Base Serv. Sq., AFB Mountain Home, Idaho.

Sčeponavičius, Vladas, RD 2, Boyertown, Pa.

Svaras, Jeronimas, 4321 So. Emerald Ave., Chicago, Ill.

Švedas, Jonas, Maria, Aldona, Zita, 18 Poplar St., Waterbury, Conn.

Ulčinskas, Bronius, 3235 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Underferis, Ema, 18 California St., Rockville Center, L. I., N. Y.

Vasiliauskas, Ignas, Wilma, Marlies, 1804 So. 59th Ave., Cicero 50, Ill.

Vasyliūnas, Nijolė, Rimutė, 10 St. John Ave., Norwood, Mas.

Žilinskas, Antanas, 1 Highland Pl., Yonkers, N. Y.

Alutis, Juozas, Berta F., 51 Warren Ave., Detroit 1, Mich.

Avižienis, Juozas, Praskovija, 446 E. 123rd St., New York 35, N. Y.

BALF Imigracijos Komitetas

KAN. PROF. KONCIUS AUDIENCIJOJ PAS ŠV. TĖVĄ

Šv. Petro dienoje (birželio 29), 7 val. p. p. Jo Šventenybė Pijus XII BALF'o Pirmininką Kan. Prof. J. B. Koncių priėmė privačioj audiencijoj diplomatų salėje. BALF'o Pirmininkas Amerikos lietuvių vardu pareiškė nuoširdžią padėką Jo Šventenybei už Jo dvasinę ir materialią pagalbą lietuviams tremtiniams. Drauge BALF'o Pirmininkas pažymėjo, kad lietuvių tauta amžinai liks Jo Šventenybei dėkinga už Jo herojišką dvasinį aprūpinimą tikinčiųjų lietuvių už "geležinės sienos", ypač kuomet Episkopatas tapo iš Lietuvos išblaškytas. Jo Šventenybė Pijus XII pareiškė, kad **Lietuvių tautos traginga padėtis yra arti jo širdies ir užtikrino, kad viską darys jai gelbėti, o ypač malda į Visagalį Dievą.**

Šios audiencijos proga popiežius suteikė apaštališką palaiminimą visiems BALF'o bendradarbiams ir geradariams, Kan. Konciui ir jo giminėms. Jo Šventenybė, baigus audienciją, prašė parašyti platesnį pranešimą raštu ir jį įteikti Jo Sekretoriui Eksc. Mons. Montini. BALF'o Pirmininkas tai padarys.

Lietuviams jis dar įdomus ir tuo, kad 1925 metais per paskaitą Princetono Universitete jis iškėlė teoriją, kad senovės lietuvių kalba buvo kaip tik ta kalba, iš kurios šiandien yra kilusios visa eilė moderniųjų kalbų.

L. G. K.

BALF KRONIKA

° Rochesterio lietuvių Šv. Jurgio parapijos klebono kun. J. M. Bakšio rūpesčiu, geras lietuvis Pranas Skirmontas mirdamas paliko BALF'ui, lietuvių šalpos reikalams $3.000.00, kuriuos testamento vykdytojas kun. J. M. Bakšys gegužės mėn. prisiuntė BALF Centrui. Tai stambi parama lietuvių šalpos reikalams ir gražus pavyzdis kitiems.

° Liepos 1 d. į U.S.A. atvyko 20,000a-sis lietuvis. Iš jų 16,624 atvyko per NCWC, likusieji 3,356 atvyko per šias organizacijas: D.P. Komisiją, IRC, CWS, American Fed. of International Institutes, Ukrainiečius ir Lutheran World Relief, Inc.

° BALF 100 skyriaus narių iniciatyva Brooklyne surinkta nemažai vartotų, bet dar gerų baldų. Į BALF sandėlį atgabenta keleta sunkvežimių. Visi baldai jau išdalinti, bet tikimasi daugiau gauti. BALF skyriai kituose miestuose galėtų tokiu būdu suteikti pagalbą naujakuriams.

° BALF kasdien gauna po keliasdešimt laiškų su įvairiausiais užklausimais, bet labai retai tuose laiškuose randama auka ar net pašto ženklelis atsakymui.

° Tremtinys Ignotas Aleksa, Freiman Funk Kaserne, Zim. 103, Block 14, Muenchen 60, Germany, U.S. Zone, gavo pranešimą iš Imigracijos komisijos, kad jam, kaip invalidui reikalinga patiekti $1.000 užstatą gauti vizą įvažiuoti į USA. Aleksa yra geras siuvėjas ir galėtų dirbti siuvykloje. Su savo geradariu ilgainiui atsilygintų. Prašo jam pagelbėti.

° Muzikas Florijonas Valeika, Kempten (Allg.) DP Camp, Germany, U.S. Zone, su žmona ir dviem vaikais, taip pat sulaikytas, nes jam reikia užstatyti $1.000 užstato.. F. Valeika, 67 m. amž. yra muzikas — sodininkas, žmona 36 m. siuvėja, vaikai 8 ir 3 m. amžiaus. Gal atsirastų organizacija ar geradirdis lietuvis, kuris jiems pagelbėtų.

° Liepos mėn. laivais SS General Greely ir SS Gen. McRae į Ameriką atvyksta iš viso 13 Končių, kuriems garantijas sudarė BALF pirmininkas kan. prof. J. B. Koncius.

LIETUVOS GENERALINIO KONSULATO NEW YORKE PAIEŠKOMI ASMENYS:

1950 m. birželio mėn. 26 d.

ANDRAJAUSKIENĖ — MIKALAUSKAITĖ, iš Barstyčių parap.

BEINORIENĖ — BUDVYTAITĖ, Emilija.

BUDVYTAITĖ — BEINORIENĖ, Emilija.

BUTEIKIS, Vladas.

BUTKUVIENĖ — DUOBAITĖ, Ona, iš Ilguvos, Šakių ap., prašo atsiliepti gimines ir pažįstamus esančius Amerikoje.

DIRVELIS, Pranas, iš Kidulių vl., Šakių ap., Sutkių km.

DUOBAITĖ — BUTKUVIENĖ, Ona, iš Ilguvos, Šakių ap., prašo atsiliepti gimines ir pažįstamus esančius Amerikoje.

GIŠĖ, Jonas, iš Šermukšnių km., Pušaloto vl., Panėvežio ap.

GUDŽINSKAITĖ — SVIDERSKIENĖ, Stasė, iš Paberžių km., Surviliškio vl., Kedainių ap., vyras SVIDERSKIS, Mykolas ir dukterys Regina ir Valė.

IVANAUSKAS, Jonas, iš Pievelių km., Rušiškių vl., Kauno ap., sūnus Izidoriaus.

JAGMINAITĖ, Vincenta, iš Eržvilko, Tauragės ap.

JAKIMČIKAS, Jonas, iš Šakių km., Pajevonio vl., Vilkaviškio ap.. (seniau buvęs Kaupiškių vl.).

KONTOVSTAS, Bronislovas, nuo Kedainių.

KROPAS, Ignas, Kazimieras ir Petras, ir KROPAITĖ — NYVINSKIENĖ, Elzbieta, nuo Kedainių.

LOKUŠEVIČIŪTĖ, Anusė, iš Rutgalvių km., Vievirženų par., Kretingos ap.

MAKUTĖNAS, Juozas, iš Vabolių km., Kamajų vl., Rokiškio ap., ir sesuo URBONIENĖ, Uršulė.

MIČIULIS, Juozas, iš Keturvalakių, Vilkaviškio ap.

MIKALAUSKAITĖ — ANDRIEJAUSKIENĖ, iš Barstyčių par.

NYVINSKIENĖ — KROPAITĖ, Elzbieta, ir KROPAS, Ignas, Kazimieras ir Petras, nuo Kedainių.

PABIRŽIS, Bernardas, iš Rumšiškių, Kauno ap.

PILIPAVIČIENĖ — VAŠKEVIČIŪTĖ, Anelė, ir VAŠKEVIČIUS (ar VAŠKYS), Konstantinas, abu iš Gineitų km., Kedainių ap.

ŠALNIUS, Antanas.

STALIŪNAS, Vladas.

ŠULC, Vincentas, sūnus Jurgio ir Kazės, kilęs nuo Kedainių.

SVIDERSKIENČ — GUDŽINSKAITĖ, Stasė, iš Paberžių km., Surviliškio vl., Kedainių ap., vyras SVIDERSKIS, Mykolas, ir dukterys Regina ir Valė.

URBONAS, Antanas, iš Žvirblių km., Ramygalos vl., Panėvežio ap.

URBONAS, Rapolas, ir URBONAITĖ, Pranutė, iš Žvirblių km., Ramygalos vl., Panevėžio ap.

URBONIENĖ — MAKUTĖNAITĖ, Uršulė, ir brolis MAKUTĖNAS, Juozas iš Vabolių km., Kamajų vl., Rokiškio ap.

URKA, Jonas ir Stasys, iš Gudelių, Marijampolės ap.

VALAITYTĖ, Juzė, duktė Prano, iš Vaišvilų km., Bubelių vl., Šakių ap.

VAŠKEVIČIUS (ar VAŠKYS), Konstantinas, ir PILIPAVIČIENĖ — VAŠKEVIČIŪTĖ, Anelė, abu iš Gineitų km., Kedainių ap.

ŽILEVIČIUS, Adolfas, Bruno ir Paulius, iš Gargdžių vl., Kretingos ap.

ZIMON (ZYGAS?), Artūras, sūnus Vilhelmo, iš Gargždų vl., Kretingos ap.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti į: **CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA, 41 West 82nd Street, New York 24, N.Y.**

IŠĖJO NAUJAS "LITHUANIAN BULLETIN" NUMERIS

New York (LAIC) — Birželio gale išėjo naujas ALT leidžiamo "Lithuanian Bulletin" numeris.

Pagrindiniame straipsnyje apžvelgiama būklė Lietuvoje, "Genocido Ženkle". Pagal įvairius šaltinius, daugiausiai pačių bolševikų daviniais, apskaičiuojamas dąbartinis Lietuvos gyventojų skaičius, maskoliškos satrapijos smulkmenos ir kitkas.

Antrame straipsny iškeliamos Sovietų ambasados melagystės, vėl įrodant pačių maskolių daviniais. Yra būdinga, kad viename puslapy Sovietų Ambasada Vašingtone Paleckio vardu kaltino vokiečius: "Hitlerininkai neslėpė savo sumanymų iškeldinti vietinius gyventojus iš Lietuvos ir apgyvendinti teritoriją išimtinai vokiečiais". Kitame puslapy, to paties Paleckio vardu, rašoma: "Lietuvos kaimai labai skiriasi nuo to kas seniau buvo. Provincijos gyventojai irgi keičiasi (arba "kinta").

Trečiame straipsny aprašoma Maž. Lietuvos lietuvių konferencija ir troškimai. Naujame skyriuje paliesta eilė opiausių klausimų, k. t. ALT ir VLIK veikla, tarptautiniai sąjūdžiai, mokyklos tremtyje, lietuvių leidyklos tremtyje, ir baltgudžių pretenzijos. Galop, tęsiama bolševikų nusikaltimų dokumentacija pasiremiant slaptais NKGB įsakymais. Paskutinį 32 pusl. puošia velionies Prezidento Griniaus atvaizdas ir biografija.

CLEVELANDO ŽINIOS

PERSITVARKO CLEVELANDO LIETUVIŲ TREMTINIŲ DRAUGIJOS VALDYBA

Lietuvių Tremtinių Draugijos Valdyba prašo mūsų pranešti, kad ji, pasirėmusi L. T. Draugijos 1950 m. liepos mėn. 2 dienos visuotino narių susirinkimo nutarimu ir draugijos Istatų III dalies 9 bei V dalies 19 paragrafais, 1950 m. liepos mėn. 23 dieną 11.30 valanda Lietuvių Salės patalpose šaukia visuotiną narių susirinkimą.

Susisinkimo dienotvarkė:

1. Susirinkimo atidarymas,
2. Prezidiumo rinkimai,
3. Lietuvių Tremtinių Draugijos Valdybos pirmininko žodis,
4. Revizijos Komisijos pranešimas,
5. L. T. Draugijos Įstatų II d. 3,4 ir III d. 13 paragrafų keitimas,
6. Naujos valdybos rinkimai ir
7. Einamieji reikalai.

L.T.D. Valdyba drauge praneša, kad skirtą valandą nesusirinkus reikalingam narių skaičiui susirinkimui pravesti, po vienos valandos toj pat vietoj šaukiamas antras visuotinas narių susirinkimas ir jis laikomas teisėtu, nežiūrint kiek narių jame dalyvauja.

L.T.D. Valdyba prašo visus Gerb. narius ir nė narius — buvusius tremtinius, tame susirinkime būtinai dalyvauti. Valdyba mano, kad Gerb. Tautiečių — Tremtinių priklausimas L.T. Draugijai bei dalyvavimas jos veikloje yra ne tik jų pareigos, bet ir garbės reikalas, ypač šiuo metu, sparčiai brėstančioj svarbių tarptautinių įvykių akyvaizdoje.

NAMŲ APŠILDYMAS

DABAR yra patogiausias laikas apsirūpinti namų apšildymu. Mes parduodame ir įrengiame automatiškus moderniškus Gaso Furnasus, įdedame automamatiškus Barber Burnerius į angliais kūrenamus furnesus ir įvedame automatiškus gazu vandenio šildymui tankus.

TRI-VET APPLIANCE SERVICE
Gas and Electrical Appliances
Frank M. Orpse-Urbšaitis, Ved.
6921 Wade Park Avenue
Tel. UT. 1-2750
Nakčia ir sekmadieniais PO. 9548

MULIOLIS
INSURANCE
and
REAL ESTATE
6606 Superior Avenue
CLEVELAND, OHIO

7123 Wade Park -:- Cleveland 3, Ohio -:- HE 1-8250
"FOR FINER FLOORS"
FRANK BICKOFF & CO.
Didelis pasirinkimas visokių linoleumų, kitokių grindims patiesalų, geriausių ir prastesnių, o taip pat ir guminių; Du Pont įvairių rūšių dažų. Ateikite ir pasirinkite, arba skambinkite telefonu. Pageidaujantiems atsiųsime pavyzdžius. Nuoširdus patarnavimas.

P. J. KERŠIS
609 Society for Savings Bldg., Ofiso Tel. MAain 1773
Norėdami pigiai pirkti namus bent kurioje miesto dalyje ar pašaliniuose miesteliuose kreipkitės pas mane, gausit už pigiausią kainą. Taipgi įvairios apdraudos (insurance) reikaluose gausit geriausį patarnavimą.
Sutaisau paskolas dėl pirmo mortgečio.
Patarnavimas ir išpildymas garantuojama.
Kada gaisras sugadina ar apdegina tamstų namą ar forničius, dėl pilno jų apkainavimo kreipkitės telefonu ar asmeniškai.

DELLA E. JAKUBS
LITHUANIAN FUNERAL HOME
(Jakubauskienė—Laisniuota Laidotuvių Direktorė)
Visiems lietuviams norintiems mūsų kambarius leidžiame naudoti dykai
Lietuviai kreipdamiesi reikale prie manęs apturėsite teisingą patarnavimą. Simpatiškas, mandagus, greitas ir geresnis už kitų patarnavimas. Vežimai ligonių pervežimui į ir iš ligonbučių. Kainos sąžiningiausios; žemiausia kaina už palaidojimą, sulig jūsų pasirinkimo. Telefonuokit:
ENdicott 1763
6621 Edna Avenue Cleveland, Ohio